

زنجیرا چپروکین گه نجان

5

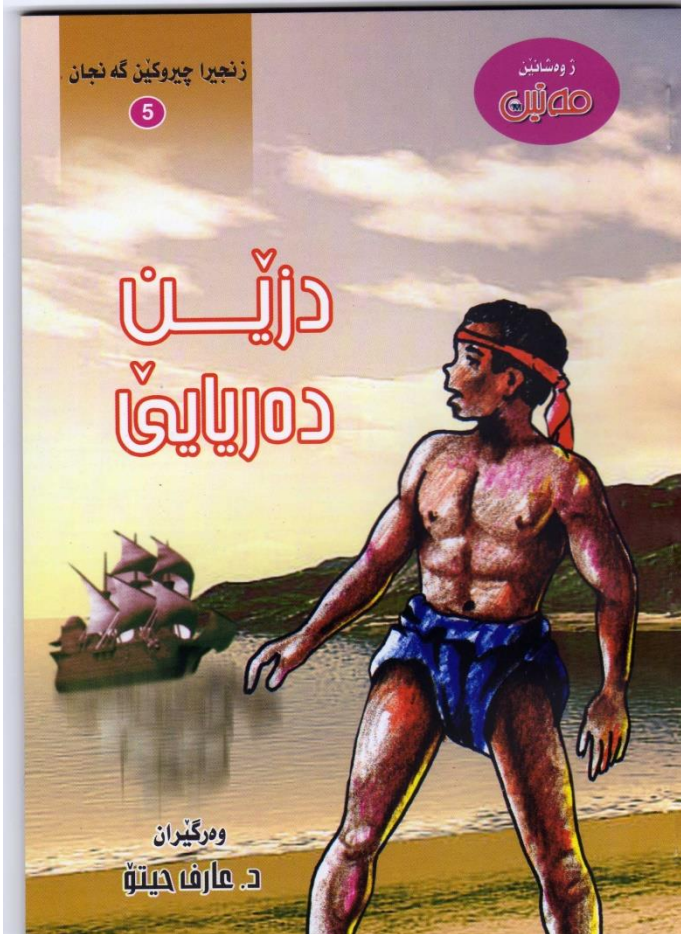
زُوشائین

دور

دزین دهریایا

وهرگیران

د. عارف حیثی

دزین ده ریائی

دزین دهریایی

چیرۆک بۆ سنێلهیان

نقیسین

محمد شهمسی

وه رگیان

د. عارف حیتو

- **دزین دهریایی / چیرۆک بۆ سنێلهیان**
- **نقیسین:** محمد شه‌مسی
- **وه‌رگی‌ران:** د. عارف حی‌تۆ
- **تی‌پ‌چ‌نین:** رۆ‌ناک عب‌دالقادر بامه‌رنی
- **ده‌ره‌یتانا هونه‌ری:** شه‌مال محمد ئه‌مین و ره‌هوان ئیسلام
- **تیراژ:** ۵۰۰ دانه
- **ژمارا سپاردنی:**
- **وه‌شان:** ژ وه‌شانین کوفارا مه‌تین زنجیره (۵)
- **چاپ:** چاپا ئیکئی، چاپخانا هاوار/ ده‌وک- ۲۰۰۶

"۹"

چوار سەد سال بۆرین. ئەو گوندی بچووک بۆ باژیر،
ئیدی نەما بیرا وی ل کۆلکین ل سەر چقین داران دانای،
بەیتەقە. زارۆکین گوندی یین رويس، مینا سقورەیان خوە
ژ چقەکی داری د هاقیتنە ئیکا دی، خو ئەف زارۆکە ژى
ناھیتە بیرا کەسى.

هەمی تشت هاتینە گوھارتن و رابردوو ناھیتە بیرا
خەلکی. مرۆف، خو مرۆف ژى هاتینە گوھارتن. خەلکی
باژیری جودانە ژ خەلکی گوندین بچووک، یین نھۆ
جودانە ژ یین بەری چەند سەد سالان.

سال دەین و د بۆرن. رفیشتەکی مرۆفان پیر دبن و د
مرن، رفیشتەکی دی ژ دایک دبیت و دەیتە دونیایی.
گوھورین یا بەردەوامە، لی د سەر فی هەمی را ژى،
ھندەک جارن، تشت هەنە دمیننە ل بیرا مرۆفی و ژبیر
ناچن.

د قان سالین دریژ دا، ئەف چیرۆکا دی بۆ وه بیژم، شیا
خوه ل بهر گوهارتنین دەمی بگریت و ببیته پشکهک ژ
دیروک و کلتوری جوانی خەلکی. دەمی زارۆک ب سەر
پیا دکهفیت و پیچهک مهزن دبیت، ژ دایابین خوه گوھ لی
دبیت و دەمی پی دگههیت و دبیته خودان خیزان، کا چهوا
ئەف چیرۆکه بۆ هاتیه گۆتن، وهسا بۆ زارۆکین خوه
قەدگوھیزیت. ئەگەر ژ هەر زارۆکهکی دقەرا لۆمی، تو
پرسیارا ئیشاکوی بکهی، دی چیرۆکی ههمیی ژ سەری
هەتا بنی بۆ ته قەگیتریت، هەمی زارۆکان ئەف چیرۆکه یا
بهیستی و کەسهک نینه ئیشاکوی و هەر چوار هەقالین
وی (والی، شوینکۆ، لۆری و ئاکمبای) نه نیاسیت.

ئەف هەر پینچ کەسه، پههلهوانین قی چیرۆکا مەنه. ئەون
بین شیاين ب قی موعامه ره یا ئازریایی و سەرنجراکیش،
ناقین خوه و یی گوندی خوه نه مر کەن و بهیلنه د
بیردانکا خەلکیدا. ئەف گوندی بچووک روژ بۆ روژی
مهزن د بوو، هەتا بوویه باژیرهکی فرهه و مهزن. ئەف
چیرۆکا مه دگهل خەلکی د ژیا و کەسهکی ژبیر نه دکر.

بهری نهۆ (لۆمی) نه باژیر بوو، گوندهکی بچووک بوو،
 دناڤ جهرگی دارستانیدا یا رازایی بوو. بهره بهره مهزن
 د بوو، ههتا گه هشتیه سهر لیقا دهریایی. ئاڤا گوندی یا
 نهرم و شهدار بوو، ئهردی وی مشتی برک و گولین ئافی
 بوو. جوکین ئافی و بارانین بۆش دناڤ گیایی دریزدا
 خرڤه د بوون و د بوونه ئاقزه. هند مشه و بهربه لاف
 بوون، خه لکی گوندی نه دشیا کولکین خوه ل سهر
 ئاڤاکهن. ژ بهر فی چهندی ل سهر داران د ژیان. کولکین
 خوه بین بازنهیی و جوان ل سهر چقین داران ئاڤا کر
 بوون. ئەڤ کۆلکه ژ چقین داران و قه پهمی دروست
 دکرن و ب ریشالۆکین بهیز پیکفه گریددان. ب فی چهندی
 ژی، مینا خانیا لی د هاتن، باران و هورهبای کار تی نه
 دکر. ههروهسا هندهک په بیسکین جوان ژ وهریسان چی
 دکرن. هه ر خیزانهک ل سهر دارهکا مهزن د ژیا و گه لهک
 خیزانان دوو یان سی کۆلک ل سهر یهک دارا مهزن
 دروست دکرن.

ئوو هوسا سال د بۆرین و ژیان ب ریڤه د چوو، هه می
 سپیده یان زهلام ژ کۆلکین خوه د هاتنه خواری و دناڤ

دارستانیدا دگهريان، تيرين وان يين تيژ و كقان دگهل
 خوه هلدگرتن، ل خه زال و كيڤرويشك و بالندهيان
 دگهريان كو نيچيركهن. دببت ژى سى كهس يان پتر،
 پيكفه خوه ژ گوندى دووركهن و بچنه ئاقارى، چونكو
 ئاژهلين مهزنين گوشتخور لى هه نه. ل وان جهين دور،
 خه فكا ل بهر ئاژهلين كو وڤى فه ددهن.

دا كوركه كا مهزن ل سهر ريكي كولن و ب چق و بهلگين
 داران داپوشن، پاشى دا پارچه كا گوشتى داننه سهر وان
 چق و بهلگان و خوه ل جهه كى نيزيك ژ كوركى
 فه دشارتن و د مانه ل هيڤيا نيچيرا خوه. ههر ده مى
 ئاژلهك هات با و د بهر كوركى را بوري با، دا ل
 ده سپيكي بيهنا گوشتى چيتى و دا ل دور جهى بيهنى
 زڤريت، هه تاكو دببت، دا ب ترس و هشياري خوه ژى
 نيزيك كهت. هه تا نهۆ ژى كه سهك نزانيت كا بوچى ئاژهل
 ژ پيشفه چوونى د ترسن؟! دببت ههست پى بكن كو
 گه فه كا د وى پارچا گوشتيدا هه ي و گه فى ل ژيانا وان
 دكهت! ئه رى ما هيژه كا نه پهن هه يه وان پى ئاگه هدار
 دكهت؟ كو خوه ژى دور كهن.

ھەرچەوا بیت، ئاژەل نەشیت خوە کونترۆلکەت؛ ژبەرکو
 گەلەک حەز ژ گوشتی دکەت و دبیت یی برسی بیت ژى.
 ئەڤا پینگافین داویین بلەز و مجد د هاقیژیت. د دەمەکی
 کورت دا هەمی تشت تەڤاف دبیت و ئاژەل دکەڤتە د
 خەڤکیدا. دەمی ئاژەل دکەڤتە د کۆرکا کوور دا، زەلام ل
 دۆر خرڤە دبن و ئەرکەکی نوو یی دژوار و ب زەحمەت
 بو ئاژەلی رەبەن پەیدا دبیت، چونکو هەمی زەلامین ل
 دۆر خرڤە بووی هەولددەن وی بکوژن، د دەمەکی کورت
 دا، دئ کۆمەکا تیری بریندارکرنی و کوشتنی ڤی کەڤن.
 پشتی دزانن کو ئیدی ئاژەل نەشیت چ بەرەڤانیی ژ خوە
 بکەت، زەلامەک دئ خوە داھیلته د کۆرکیدا و دئ پیی
 ئاژەلی کوشتی گریدەت و دئ راکیشته سەری و پاشی
 دئ ھلگرن و دئ ئیننە گوندی.

گەلەک شیر و پلنگ و فیلان گیانین خوە ب ڤی ریکی ژ
 دەست داینە. گەلەکین دئ ژى، بەرخۆدانەکا دژوار کریبە
 کو خوە قورتالکەن و ڤەگەرئەڤە ناڤ دارستانى! لئ چ
 ریکین دئ نینن، ئەو ئاژەلی دکەڤیت، دڤیت بەیتە کوشتن
 و بمریت، ئوو دڤیت ببیتە جلك و رائیخ و پیخەف و

گهلهک تشتین دی بین نافمالی. ئەفه ئەرکی زهلامین
گوندینه.

دهزگههین فهرمی و بازار و جهین فرۆشتنی و پیشه بین
هممهجوور و خواندنگهه نین، ههمی کهس کارهکی ئیکانه
یین وهکههف دکهن. خو تیر و کفان و سیکار و قازانین
فهخاری ژی ل مالین خوه دروست دکهن. ههر ئیک
لدویف پیدفیا خوه دروست دکهن. دبیت کهسهک د
پیشهیهکی دیارکریدا شارهزا ببیت، لی ئەف کریاره نه
گهلهک یا بهربهلاف بوو. لی ئەگهر ههمی زهلام
نیچیرقانیین شارهزا بن و ههمی ژن ژی بهرمالی بین
زیرهک و شارهزا بن، ئەز باوهر ناکهم کو د شیاندا بیت
ههمی کالهپیر و خودان سهربوور، نوژدارین شارهزا بن.
چونکو پیشهیی نوژداریی ژ وان پیشه بین کیم بوو. د
پرانی یا جاراندا، بنهمالهک یان دوو د گوندهکیدا د شیان
فی پیشهیی بکهن و نهینی بین وی بزنان. ئوو ل گوندی
"لومی" مامی عهبدول نوژداریی گوندی بوو.

زاروکان ژی، کچ و کوران، رۆلی خوه د کومکرنا دارا و
فیقی و سهخبیرییا زاروکیین بچووکترا دگتیرا، لی ههردهم

چاڤليکړنا مه زنان د کارين واند دکرن. وان ژى
 تيروکښانين خوه هلدگرتن و د چوونه دناف دارستانيدا، لي
 گهلهک ژ گوندى دوور نه دکهفتن. هر دهمى چويچکهک
 يان بالندهک ل سهر چقى دارهکى ديتبان، دا ههولدهن کو
 نيچيرکهن. لي د پرانى يا جاراند، سهرتيرا وان ب بهرى
 دکهفت، هيشتا دپيدفى زهندين موکم و سهکښانين بوون.
 هندهک جارن ژى بهختى هندهکان يى باش بوو، دا
 بالندهکى يان کيفرويشکهکى دگهل خوه ئينه مال، مالين
 وان ژى ب کهيف و خوښى پيشوازي لي دکرن. ئهغه يه
 ژيانا گوندى و کهسين وى بين ساکار... روژين وهکههف
 و بيزار، ب تهنایى د بورن و خهک يى دلخوش و رازييه،
 گهلهک هزارن ناکهن و چ پويتهى ب دهردورين خوه
 نادهن.

ما گوندى لومى يى بچووک چ ژ فى زندهتر دښت؟
 ئاف و فيقى گههشتيى خوش و ئارهلين دارستانى ههنه و
 نيزيکن، ههمى د شين ژيانهکا خوش و بهختهوهر
 ببورينن، بى کو پيدفى خهکى دى ببن يان دهروريزى
 بکهن... ژيان ب فى شيوازي بوو ههتاكو ئه و دم هاتى

کو گوند ببیتہ خیزانہ کا مہزنا ٹیکانہ. ٹہف خیزانا مہزنا
ٹیکانہ ژى د ژيانا خودا يا خوش و بہختہ وەر بوو.
ہہ تاکو ٹہو روژ ہاتی.

روژہک بوو، ژ روژين دى نہ دہاتہ جودا کرن، لى ٹہوا ل
وى روژى قہومى، وہ لى کر کو ژ ہہمى روژين بورى و
بين بہين، بہيتہ جودا کرن، ہہ تاکو بوويہ روژہکا نہمر و
ب نا قودہنگ. چيروکا قى روژى ژى ببوو ديروکہکا
گہش د ژيانا گوندى دا.

ٹہگہر مہ بقيت بويہرين نہ ہہژى ژى بيژين، دوور نينہ
بہحسى وى شہقا بەرى روژا گوينى بکہين، دبیت
رولہكى گرنگ د چيروکا مہدا ہہبيت، ٹوو دوور نينہ ژى
پشکہکا بويہرين وى ٹہگہرين قہومينا ہندہک بويہرين
دى بن ژى.

ہہر چہوا بيت، ٹيشاکو بى بچووک، ٹہوى ژى وى دہہ
سال، دہزيين دہسپيکى بين قى چيروكى راجاندينہ. ٹہو
چہند روژ بوون پرسيارين دہربارہى دہريايى ژ دايکا

خوه دڪرن. چهند دايڪا وي بهرسڦهڪ دابا دا هندهڪ
پرسيارين دي بو پهيدا بن. وي نه دزاني ئيشاڪوي دڦيت
چ ژ دهريائي بزانيت، ههتا ئيفاري يا وي روڙي، پشتي
زاني ڪو دگهل ٺهلندي دي چپته سهر دهريائي، ڪوتي ڪو
وي دڦيت ٺهو ڙي دگهل بچيت، ٺو سوڙ دايي ڪو
هاريكاري يا وي بڪهت د خرڦهڪرنا ٺاڙهين تام خوشين
بهه لئفا دهريائي.

دايڪا وي گهلهڪ ههلدا ڪو لئفه ڪهت، چهندين چيروڪين
ب ترس دهبراهي مهترسي بين دهريائي بو د ڪوتن، لي
يا ڙخوه بوو. ئيشاڪو يي رڙد بوو ڪو دگهل دايڪا خوه
بچپته سهر دهريائي و ههمي ههلدانين وي ب ٺاڦيدا
چوون. ٺهو روڙ بو ئيشاڪوي روڙهڪا خوش بوو، ٺو يا
پر شهپزهيي بوو ڙبو دايڪا وي.

وي سڀيڏي دگهل ٺهلندي هشير ببوو، چاڦين وي د
تارييدا د زل بوون ههتاڪو روڙي ههلاتي. دهمي دايڪا وي
ڙ سهر نڦينين خوه رابووي و ڙ ڪولڪي خوه هاتيه
خواري، ئيشاڪو ب هشير ب دويڦ ڦهبوو، ههمي ههولا
وي ٺهو بوو ڪو نهبينيت. ٺو هوسا خوه ديت يي ل پشت

کومه کا ژنکا بهر ب دهریایشفه دچیت. پشتی پتر ژ
دهمژمیره کی دناف رووبارین دارستانی را چووی،
وهستیا و ههست پی کر کو یی چهوت بوو د رژدی و
رکویی یا خوه دا. نهشیا بزقریتهفه، دی چ کهت؟

ههتا نهو دایکا وی نه و دیتییه، پیدقییه وی ب هاتنا
خوه ب ههسینیت، دبیت هاریکاری یا وی د ریقه چوونیدا
بکهت. دبیت ژی بو دمه کی وی دانته سهر پشتا خوه
ههتاکو هیژ و شیاین خوه بین ریقه چوونئ قه دگه رینیت.
لی د خوه را نه دیت وه بکهت و نه و ویره کی ژی نه بوو.
ب قی چهندی ژی، نه چار بوو کو ب دویف قه بیت،
ههتاکو بی تاقهت بووی. ل سهر گیایی شهدار روونشت و
دایکا وی و ههقالین وی بهره بهره ژی دوور دکهفتن،
ههتاکو ل بهر چاقین وی هندا بووین. سوحبه تین وان یین
خوش و شرین ژی بهره بهره کز دبوون و ئیدی نه د
بهیستن.

"۲"

دهمی ئیشاکۆ هشیار بووی، ژ بهر وهستیانی نه دزانی کا
چه ند دهم ب سهر نفستنا ویفه بووری بوو؟! دهم روژ بوو.
لی چ دهمی روژئی بوو؟! نه دشیا ب دروستی بزانیته کا
چ دهمه...

پیچهکی هزارا خوه کر. وهسا بو دیار بوو کو مانا وی بو
دهمهکی پتر ل وی جهی موغامه رهکا بی وجه. ئوو
فه گهریانا وی بو گوندی یان چوونا وی بهر ب دهریایی
گه لهک جودا نینه ژ مانا وی. ئەفه جارا ئیکییه ب فی
شیوازی ژ گوندی دوور دکه فیت. ئوو نزانیته ریکا
فه گهریانا گوندی دکیفه را دچیت، بیگومانه کو ریکا چوونا
دهریایی ژی نزانیته، ههروهسا نزانیته کا دی ب چه ند
وهختی گه هته جههکی ژ فان ههردووان . ب فی چه ندی
ئیشاکۆ ب بیدهنگی ما د وی حالیدا. بی خه مگین و
شه پرزه بوو، ل هیقیی بوو ئیک د هه واری بهیته و وی ژ
فی تهنگاییی رزگار کهت. ل وی دهمی ئەو د فان هزاراندا

مه‌نده‌هۆش بووی. گوهل ده‌نگه‌کێ بیانی بوو، ژ ره‌خێ
 وی یی راستیقه ده‌ات. ده‌نگه‌ک بوو، مینا کفینه‌کا به‌یژ و
 هاواره‌کا کپکری، گیا و چقین نزم به‌یژ لقین. ئیشاکو ژ
 ترسادل جه‌راوه‌ستا و چ ژئ نه‌هات. هزرکر کو خوه
 فه‌شیریت، لی ده‌می سه‌ره‌کێ مه‌زن دیتی ژ ناڤ چقین
 داران ده‌رکه‌فتی، هزرا خوه فه‌شارتنی ژئ د سه‌ریدا نه‌ما.
 ژ به‌ر شه‌پرزهبی و ترسا خوه یا دژوار، ئیشاکوی نه
 زانی ئه‌و چ ئازله‌ه وی دیتی. د ئاوره‌کا به‌لزدا چاقین وی
 ب هه‌ر دوو چاقین گه‌ش و بریقه‌دارین ئازله‌ی که‌فتن. د
 وی گاقیدا فه‌ر بوو بریاره‌کێ بده‌ت. چ ده‌مین هزرکرنی و
 خوه فه‌شارتنی نه‌ بوون. د چرکه‌کیدای پی یین وی به‌لز
 به‌ره‌ف لای به‌رامبه‌ر بر. هه‌روه‌کو ترس و به‌عجینا
 ژنشکافه‌ بو چیبووی، تین و هیزه‌کا مه‌زنتر ددا پی یین
 وی.

د کره‌ غار و هه‌ر د کره‌ غار، چ پویته‌ ب ستیری و چقین
 داران نه‌دکر، هه‌رچه‌نده‌ پی بریندار د بوو ژئ، لی چ
 گرنگی نه‌ ددایین. خوه‌ ل برک و غه‌برین ئاقی ددا و ب
 ساناهی خوه‌ د سه‌ر جوکین فره‌ه‌ را ده‌اقیت، ئه‌گه‌ر ئه‌ف

ترسه دلدیدا نه با، دبیت نه شیا با قان کاران بکهت. وهسا
هزر دکر کو ئه و ئاژهلئ کفینا سهیر کری و ژئ نیژیک
بووی، هیشتا یئ ب دویف قه و یئ رادهیلتنئ. هزر دکر
ئه گهر راوه ستیت یان غاردانا خوه سفکتر لی بکهت، ئه و
ئاژهل دی گه هتنئ و دی وی داعویریت.

ئو و هوسا وهکو تیرا ژ کفانی بهردای بهر ب پیشقه د
چوو، لی دهمئ ژنشکه کئفه راوه ستای. دیمه نئ ل
بهرامبه ری وی نیاب و سهرنجراکئش بوو. فهزایی تاری
یئ دارستانی دیت. ئاسمان و ره ملا فره ها عهردی ل
بهرامبه ری وی دیار بوون. ده ریا بوو. ئو و ل داویئ...
ئه قه گه هشته بهر لیقا ده ریایی. ئه و ده ریا یا چ جاران د
ژیانا خوه دا نه دیتی. گه له ک چیرۆکئین خوش و هنده ک
جاران ب ترس ژئ گو هلی د بوون، لی چ جاران ب
چاقئ خوه نه دیت بوو. گه له ک چیرۆکئین دریژ ده ربارهی
وان ماسیقانئین ب گه مین خوقه دناف پیلین هارین
ده ریاییدا خه ندقین و چ شینوار ژئ نه ماین، بهیست بوون.
ئو و هنده ک چیرۆکئین دی بهیست بوون کو تیمساحین
ده ف ب خوین هیرش دکر نه که سان، هنده ک ژئ قورتال

دبوون و هندهکین دی ژى د بوونه ئالفى قان خشوکیڼ
هؤڤ. لى وی روویى دی یی دهریایی ژى دزانی. کو
ماسی یین مهزن و مهحارین تام خوښ و سهدهفین
بريقه دار، ئەوین ژن دکه نه رستکین جوانکاریى و ب خوڤه
دکه ن. چ تشت ژى ب بهاتر و جوانتر نینه.

ل دهسپیکى د ترسیا پی یین خوه دانته بهر لیقا دهریایی.
وهسا هزر دکر کو ئەڤ بونه وهرى سهیر و مهزن، نهینی
و مهترسی یین خوه د ههمى کوژیاندا قه دشیریت...
ئەگەر پیى خوه دانا سهه لیقا دهریایی ههمى ئازهلین
هؤڤین د هناقین ویدا دی هشیار بن و دی هیرشکه نی، د
وی ده میدا ههمى چیرۆکین ب ترسین بهیستین هاتنه
بیری.

دهمى سهح دکره پیلین شکهستی یین ب بهر لیقا دکهفتن،
هزر دکر کو ئازهلین هؤڤن و دی وی ژ گوندی وی یی
جوان و خوښ رهڤینن و بهن.

لى ههمى ترس و گومانین وی نه مان، دهمى گوهل
هندهک دهنگین دی یین خوښ و تهنا بووی، ب بهر

رهخین وی دکهفتن، دکههی و دلغهکهر بوون. وی چهژی
 کر و چهز دکر ههر گوهر لی ببیت، بو دهمهکی دریژ،
 ترسیایی دناف دارستانیدا دکره غار، ئهو دنگ ژی
 دبهیستن، لی نه دزانی چنه. دهنگین ههمی خشوک و
 ئازهلین کووئی بین دارستانی، پیکغه دبهیستن و ژ ترسادا
 نه دشیا ژیک قاقیرت.

دهمی ل دور ژیدهروی دهنگی زفری، دیت کومهکا ژنکین
 گوندی، دایکا وی ژی دگل بوو، پیچهکی ژ وی ویغهتر
 یی سوحبهتی دکهن. پیچهکی خوه ژی نیژیک کر. ههمی د
 چهمیای بوون، سهدهف و مهحار ژبه ر لیقا دهریایی خرغه
 دکرن. دهمی ژنکهکی سهروی خوه بلند کری و ئیشاکو
 دیتی، ژ بنی پیا کره قیژی و ههمی ژنکا پیکغه ههلدان
 برهفن. ئیشاکوی نه دزانی کا چ قهومییه و تی نه گههشت
 کا بوچی وی ژنکی کره قیژی؟! ئوو نه دزانی کا بوچی ل
 دهسپیکنی وان دقیا برهفن؟... ئوو تی نه گههشت کا
 بوچی دایکا وی ب مهندهووشی و چهبیرینغه خوه ژی
 نیژیک دکر. ب راستی ژی دیمهنهکی سهیر بوو. ئیشاکوی
 د وی گاقیدا نه دزانی کا چ ب سهری هاتییه. نه مازه پشتی

قان بۆيهرين ژنشكافه ب سهرى هاتين. ئەگەر ل وى
دهمى دەريا شەق ببا و ئاژەلەكئ كووقئ يئ دەر ژئ
دەرەكەفتبا، دبیت ئاكاما وئ سفكتر با ژ دیتنا ئیشاكۆى ل
وى جهئ دوور ژ گوندئ.

دیم و سینگی ئیشاكۆى يئ بریندار بوو، پرچا وى یا
گژاقر بوو... رهوشا وى یا وهسا بوو ههروهكو ژ
زورانبازییا ئاژەلەكئ كووقئ هاتی و شینوارین قئ
زورانبازیی ب دیم و لەشى و یقه د دیارن. وى ب خوه
ژئ، پشتی قان هه می بۆیهرین ئیک ل دویف ئیک ئاگه ه ژ
خوه نه ما بوو. دەمئ دهنگئ وى ئاژەلی ل دارستانی
بهیستی و غاردای، غهبر و برکین ئاقئ د ریدا بوون،
چقین شورین داران قئ دکهفتن و وى ههست ب چ
ئیشانان نه دکر و چ گرنگی نه ددا قان ئاستهنگان کا چ ل
لەش و جلکین وى دکهن. ئوو دەمئ گه هشتییه سهر لیقا
دەریایی ژئ، هیشتا یئ مژوولی هندەک تشتین دی بوو.
دیمهنئ دەریایی کو ئەقه جارا ئیکتییه دبینیت، پاشی دیتنا
ژنکین گوندئ و بهریخودانین دایکئ... قان هه می بۆیهران
وه لی کر کو ئاگه ه ژبرینین لەشى خوه نه بیت و ههست

ب خوينا خوه يا ب له شيفه نووسياى نه كهت. خوينا
تيكهه له دگه ل پيساتين دارستاني هندهك ميناكين سهير و
ب ترس ل سهر ديم و له شى وى نه خشانده بوون.

ئيشاكو روونشته بهر ليئا دهريايى و بيهنا خوه قه ددا.
پيچه كا ئاڤى قه خوار و هندهك ژ وى خوارنا دايا وى
دايى، خوار. پاشى ب مهنده هوشى سهح دكره دهريا يا
مهزن و فرهه شهيداييى جوانى و مهنه ناهيا دهريايى بوو.

ئوو دهمنى ههستكرى كو هيژ و تينا وى لى قه گهريا، وى
ژى وهكو ژنكين دى هه ولدا ل مهحار و سه دهفان
بگهرييت. لى دهمنى مستا خوه كريبه دئاڤا دهرياييدا و
تامكريى. دايا وى لى كره قيژى و گوټى:

— ئه قه تو چ دكهى؟

+ ئه ز گه لهك دوور ناچم... دى ل بهر ليئا دهريايى ل
مهحاران گه رييم.

دايا وى دزانى كا بهر ليئا دهريايى بو زاروكه كى وهكو
ئيشاكوى چييه و چاوانه؟. هه ر كوركه كا بچووك بيت

ژى، دشيتت وى داعويريت و بخه ندقینیت. ئوو ههر
که فره کى دناف کورکیدا، دى برینین وى بین ب ئیش
زیده تر لى که ت. ئوو ئاڤا ده ریایى ب خوه ژى، ئه گهر ب
به ر برینین وى که فت دى پتر ئازرینیت و دى ئیشینیت.
— ما تو نزانى ئاڤا ده ریایى دى برینین ته ئازرینیت و
ئیشینیت؟

پشتى ئیشاکوی گوھل ئاگه هدارى بین دایکا خوه بووى،
نه شیا چ بیژیت. ژبه ر ڤى چه ندی ل نیزیکی زهمیلکا
روونشت و جاره کا دى ب ته نایى سه ح دکره ده ریایى.

"۳"

نهو ژى دهريا يا كههى و خوشتقى بووى. ئەقا ههيه مهزنى و فرههى. چ سنور ژبو فرههى يا وي نينن. ل بهر ليقان ژى كومهكا ژنين پيخواسن، خوه دهاقيني و دهستين وان مشتي مهچار و سهدهفين بريقهدارن.

ل هنداف وي، ئاسمانى فرههى شين ژ هه مى لايانقه داپوشيه، گهش و جوانه، ههروهكو ب شيوهيهكى ئەبهدى ههف همبيز دكهن. سهري خوه بلند كر چاقين وي ب بالندهيهكى ب تنى كهفت ل بلندهى يا ئاسمانى و ل هنداف دهريايى دفرى. ئەو د فرى و چاقين وي ژى پيئقه بوون. ئەري ئەف بالندهيي بچووك دى شيت ژ قى دهريا يا پان و فرهه بؤريت؟ يان ژى هندهك گزيرته بين تهنا و دوور ههنه؟ پشتى ماوهيهكى فرينى، دى لى داهت و ب دلخوشى دى چيته دناف هيلينا خوهدا كو يا دووره ژ ههرايا گوندى و ئاژاوه يا دارستانى.

ئیشاکو دناڤ دیتن و تیرامانین خودا بوو، سهح دکره
فهزایین فرهه و پیلین زیفینی بین دوور. دهنگی دایکا خوه
بهیست گازی دکرئی، خوه بهرههف کر بوو کو دگهل
ژنین گوندی فهگهریتهفه.

ئوو دهمی فهگه رایه فه گوندی، وی شهقی نه شیا بنقیت،
خه و ب چاقین وی نه کهفت هه تا هه قالین خوه دیتین و
بهحسی موغامهرا خوه بو وان کری. پاشی فهگه راقه سهه
نقینین خوه.

ئیشاکو دگهل هه قالین خوه، چوو بوونه سهه دارهکا بی
کولک، بو وان بهحسی وی ئازهلئ کوقی بی ب ترس دکر،
ئهوی کو چ نه ما بووی وی تی بهت. بهحسی دهریا یا
مهزن کر، ژبیر نه کر ژئ کو وان هه می برینین ل سهه
دیم و سینگ و پی بین خوه نیشا هه قالین خوه بدهت.

دهمی شینکو بی هه قالئ وی پرسیارا تاما ئاقئ ژئ کری،
ئهرئ وهکو ئاقا جوکا گوندی یا زهلاله یان رهنگ و
تامهکا دی ههیه؟ ئیشاکو کهنی، هه ره وهکو وی ژبیر کری
قی بابته تی بو بهحس کهت، وی دگهل ئاقا دهریایی

چيروکه کا دی هه بوو، هه رچه نده ژبلی هندهک چپکان وی
گه لهک ژى نه فه خوار بوو، به رى دايکا وی ئاگه هدارى يا
وى بکهت کو ژى نه فه خوت. لى ئه و چپک بهس بوون کو
بشيت بؤ هه قالين خواه به حسى ئاڤا ده ريايى بکهت.

ئيشاکوى ئه و چيروک بؤ هه قالين خواه دگوت، هه روه کو
نوخته يه کى بؤ ديبژيت. ب راستى ژى نوخته بوو، ب
دریژاهى يا وی دهمى ئيشاکول ويړى، خهون ب فرهکا
ئاڤا کانیا گوندى يان يا جه رکيفه دديتن، نه مازه پشتى ئه و
ئاڤا کيم يا دايکا وی و ژنکين گوندى دگه ل خواه ئينايين
ته قاف بووى و چ ژى نه مای. ئوو دهمى زقرى، ئيکه مين
تشت کرى ئه و بوو، چوو هنداف وی ئامانى مه زنى ب
قورمى داريفه و دوو ترارين گوزى بين ئاڤى ژى پر
کرن.

د پړانى يا جاراندا، وان ئاف ژ وان تراران فه دخوارن
ئهوين ژ تويڤکلين گوزى دروست دکرن، دا گووزين
مه زن که نه دوو پرت و هه ر پرتهک مينا تراره کى لى
دهات.

ئیشاکۆل هیقیا ئیقاری بوو کو خوه ب سهر گوندی
دادهت. د قی دهمی دیارکریدا، بابی وی دگهل زهلامین دی
ژ نیچیری قه دگه ریان.

وی دقیا ئه و ب خوه چیرۆکی بو بابی خوه بیژیت، بهری
دایکا وی ب شیوازی خوه یی تاییهت بو قه گیریت. د
ترسیا دایکا وی قی چیرۆکی بو بابی وی قه گیریت و
پاشی بابی وی گازندا ژئی بکهت و نه هیلیت چ جارین دی
دگهل وان بچیهت بهر لیقا ده ریایی. دهمی هه لامه تی بابی
وی دناف داراندا خویا بووی، ژبیر کر وان ههر دوو
کیفرویشکان ژ دهستی وی وهرگریت و ههروهسا ژ
ژبیر کر کو ئالافین نیچیری ژئی وهرگریت و دانیهت جهی
وان یی هه ردهم ل سهر چقی داره کی.

دهمی ئیشاکۆی چیرۆکا خوه ته قافکری، سهح دکره دیمی
بابی خوه، دا ئاکاما وی ل سهر ببینیت، چ نیشانین
که یفخووشیی ل سهر دیمی وی نه دیتن. لی بهروفاژی،
نیشانین خه مگینی و نه رازیبوونی لی دیار بوون. بابی وی

چ نه گوت، هر بیدهنگ ما. دهمی همیا شیف خواری و
ته قاف بووین، بابی وی دهقی خوه فه کر و ئاخفتن
ئاراسته ی دایکا وی کر:

— مامبی... گو هده من، نه یا دروسته تو ئیشاکوی دگل
خوه بیهیه سهر لیقا ده ریایی. نه فه مه ترسیه ل سهر ژیا نا
وی. ئیشاکو بوغومی و ل هیقیا دایکا خوه بوو کو
تشته کی بیژیت. لی دایکا وی هر یا بیدهنگ بوو، سهری
خوه بلند نه کر.

هردهم به رهقانی ژ زاروکین خوه دکر، نه گهر ئیکی ژ
وان چه وتیه ک کر با، دا هه ولدهت کو که ربقه بوونا بابی
وان ل سهر سقک که ت. لی فی جاری بیدهنگ ما و چ
نه گوت. ئوو دهمی بابی وی چوویه د کولکیفه، ئیشاکوی
ژ دایکا خوه پرسیار کر، کا مه ره ما وی ب "مه ترسیه ل
سهر ژیا نا وی" چیه.

ما نه نه گه هشتمه ته و دگل ته نه زقریم؟

دایکا وی گوت: به لی ئیشاکو... تو مه ترسیا ده ریایی
نزانی. ل بهر لیقا وی چه ندین کورک هه نه تو پی نزانی،

دبیت بکه‌قییه تیدا و بخه‌ندقی. گه‌له‌ک جوړین ماسیا تیدا
هه‌نه مه‌زنن و هنده‌ک په‌رین مینا سیکاران پی‌څه‌نه، خوه ل
خه‌لکی ددهن و پی یین وان د برن. گه‌له‌ک مه‌ترسیین دی
ژی هه‌نه تو چ ژئ نزانئ. ئوو دهمی ئیشاکوی دکار ل
دایکا خوه کری کو وان هه‌موو مه‌ترسیان بو بیژیت، دایکا
وی گوتئ:

– ئه‌و زاروکان ددزن.

د وی دهمیدا ئیشاکو گه‌له‌ک ترسیا و ب ترس پرسیار کر:

– چه‌وا زاروکان د دزن؟ ئوو چ لی دکه‌ن.

دایکا وی لی څه‌گه‌راند: هنده‌ک مروځین بیانی ژ جهین
دوور دهین و خوه بهر ددهنه بهر لیڅا ده‌ریایی و هه‌ر
زاروکه‌کئ ل ویړی بیت دره‌ځینن.

یین مه‌زن د کارن به‌ره‌ځانیی ژ خوه بکه‌ن یان ب ره‌ځن و
خوه رزگار که‌ن. لی د پړانی یا جاراند، زارووک دکه‌څنه
دده‌ستاندا و دبنه ئی‌خسیرین وان.

– ئوو پاشی کیڅه دبه‌ن؟

– دکهنه دناف بهله مین مه زندا و ژ دهریایی دهر باز دبنه
دهقرا باتوریا کو ئه وین سپی لی د ژین، ئو و کهسهک
نزانیت کال و ویری چ ل زاروکان دکهن، چونکو کهسهک
ژی نا زقریته فه.

ئیشاکو یی بوغومی بوو، چونکو ئه وا دایکا وی بو دگوت
وهکو وان بویه ران بوو ئه وین د چیروکی داپیرا ویدا. لی
چیروکی داپیرا وی ههمی دهما ب ترس نه بوون. لی د
پرانی یا جاراندا، چیروکی خۆشی و دلغه کهر و
سه رنجراکیش بوون. نه چ ئیشان و نه چ ترس و نه چ
دزی یی ژ فی جووری تیدا نه بوون.

ئه و شهف ل بهر ئیشاکوی گهلهک یا دریز بوو، یا مشتی
خه وین ب ترس و کابیس بوو. ل سپیده هیا د دویقدا، ل
سه ر داری دگهل هه قالین خوه کوم بوو، ئو و چیروکا وان
دزیکه رین ژ پشت دهریایی دهین بو فه دگیترا.

لی تشتی سهیر ئه و بوو کهسهک ژ هه قالین وی نه
ترسیا، هندهک ژ وان ب دهنگه کی بلند دکرنه کهنی، ئه وین
دکه نین شوینکو، ئو ئالوری بوون، دوو سنیه یی مه زن

بوون، ژیی وان ژ چوارده سالیی بووری بوو، ژ بهر قی
چه ندی ژی — ههروهکو ئەو دبیژن — سه ربوره کا پتر ژ
هه قالین خوه هه بوو.

شوینکوی ئاخفتنا خوه ئاراسته ی ئیشاکوی کر و گوتی:
بابی ته نه قییت تو بچییه سهر ده ریایی، بابهت هه می
ئه قه یه.

ئوو ئەو چیرۆکا ته ژ دایکا خوه بهیستی، چ جوداهی
دگهل وان چیرۆکان نینه ئەوین داپیریین مه دبیژن و
بهحسی عفریت و ئەجنه و تارستانان دکهن. نه چ
ده قهرین باتوریا هه نه و نه چ دزیکهر هه نه ژ پشت
ده ریایی بهین و زارۆکان بره قینن.

پاشی شوینکوی ب گرنژینقه بهرده وامی دا ئاخفتنا خوه:
ما وه بهیستییه کو که سه کی ژ گوندیان ئەو که شتی بین
سپی بین مه زن و دویکیل ژئ بلند دبیت، دیت بن؟...
ئه قه هه می وه همه که بو مه دهیته گوتن، داکو ئەم نه چینه
سهر ده ریایی.

"۴"

هه می هه قالان باوهر ژ شوینکزی کر، ئیشاکوی ب خوه
ژی باوهر ژئ کر، وی ژئ هزر دکر کو ئەف چیرۆکه پتر
نیزیکی ئاشوپینییه، ئوو دهقههرا باتوریا حيله کا بیگونه هه
دایباب ل زارۆکین خوه دکهن کو پئ د ترسینن و ب ئی
ریکی ناهیلن ژ گوندی دوورکهفن و بچنه دناف کوراتی
یا دارستانیدا.

دهمی هه می زارۆک گه هشتینه ئی ئەنجامی، دناقههرا
خوه دا پیکهاتن کو بچنه سهه ده ریایی. مادهم ئیشاکو ب
ری دکه قیت، ئیدی چ زهحمهت د چوونا واندا نابیت. لی
وان نهینی یا ئی پیکهاتنی بو که سهکی نه گوت. ل روژا
پاشتر کومه کا زارۆکان ژ گوندی دهه که فتن، ئیشاکو ل
به راهییا وان بوو، ئولی، ئاکمبا و ئالوری د گه لدا بوون،
هه می پیکفه به رهف ده ریایی د چوون. د وی ریکی را
چوون، ئەوا بهری نهۆ ئیشاکو، ئوو دایکا خوه و ژنکین
گوندی تیرا چوون.

ل دهسپیکئی پیچهکی د ترسیان، لی وان پی ل ترسا خواه
دانا و ل سهر چوونی د بهردهوام بوون. ل چ جهان نه
راوهستان، ژبلی ل هندهک جهان کو موز و مانگه و بوبو
ژ دارین ل سهر ریکی دکرن و دخوارن. پشتی کیمتر ژ
دوو دهمز میران گه هشتنه بهرامبهری ده ریایی. ههمی
پیکفه راوهستان و خودی ب تنی دزانت کا چ هزر د
سهرین واندا دلفلقین. بهری نهۆ، وان جوک و جهلال و
برک و گو مین ئافی دیتینه، لی چ جارن وان چ مینا کین
هوسا سهرنجر اکیش نه دیت بوون.

فهزایی شین یی بریقه دار دکهفته سهر ده ریایی و ب
هه قرا جیهانه کا سیحری یا سهیر و سهرنجر اکیش
دروست دکر، کا چه ند جوان و هه ژی بوو، ههروه سا
مشتی نهینی و مژداری بوو. ههمیا پیکفه سهح دکرنه
ئیشاکوی، ل هیقی بوون کا دئ چ کهت و پینگا فا وی یا
ددویفا دئ چ بیت. ئه و ژ ههمیا راگرتیتر و تهنا تر بوو.
ما بهری دوو روژان نه ل قیره بوو؟ ما نه زفری بوو
مال، ئو بهری کین وی تژی مه حار بوون، ئه وین دایکا وی
ژ بهر لیفا ده ریایی خرغه کرین؟ لی که سه کی خواه ل

ئيشاكووى نه گرت. كيمتر ژ دهقيقه كى هميا خوه د ئاقيدا
ديت و مهلهقانى د ئاقا زهلالدا دكرن، چاقين وان ب بنى
دهرياييڤه د نووسياى بوون، ل مهحاران دگهريان.

پتر ژ دمژميره كى مهلهقانى دكرن و ههولددان كو ژ
ههف دور نهكهفن، ما نه دئاقيدا ههتاكو بهريكين خوه
تژى مهحار كرين و پاشى روونشتنه سهر رهملابهر ليئا
دهريايى و مهحارين خوه د هژمارتن.

ل وى دهى، دهنگه كى بيانى و دور هاته گوها، چ جارن
نه بهيست بوون. سهريين هميا پيگفه بلند بوون و سهح
كرنه ئيكودوو چاقين وان پرسيارا قى دهنگى بيانى ژ
ههف دكرن. بهرى تشته كى ژ ژيديرى دهنگى بزنان،
جارهكا دى دهنگ هاتهفه، لى قى جارى بهيزتر و ئاژاوهيى
تر بوو. دهى ل دور خوه زفرين ب ديتنا بهلهمهكا
مهزنقه حهبييرى مان و بهلهم ب نك وانقه د هات.

زاروك گهلهك ترسيان و خوه نهگرتن كو دانوستاندننى
بكهن يان ل سهر تشته كى پيك بهين. هميا ژبهه ترسى و
ب شيويه كى غهريزهيى خوه ديتن يى د رهفن و خوه ل

پشت داران قهشارتن. ل جهین خواه سهح دکرنه وی
بهلهمی کو بهره بهره نیزیک دبوو، هه تاکو گه هشتیه
به رامبه ری وی جهی بهری نهو ئه وی ل د روونشتی.

ئهف بهلهمه یا مهزن و ب ترس بوو، دویکیله کارهش و
سپی ژئ بلند دبوو، ههروه سا هندهک مروف دیتن دناف
بهلهمیدا دلققین. دهمی بهلهم راوه ستای و وان ب هووری
سهح کریی، دیمه نهکی سهیر دیتن، کو چ جاران بهری نهو
نه دیت بوون. گهلهک ژ وان زهلامین ل سهر بانئ فرهی
بهلهمی رهنگ و میناکهکی سهیر و جودا هه بوو، پیستی
وان یی سپیی مهیله و سور بوو، پانتورین دریژ دپیا
بوون و هندهک کولاقین سهیر ل سهر سهری بوون.

ئیشاکو ل پشت داره کاره مهزن یا موزی بوو، بیرا وی ل
ئاخفتنین دایکا وی هاتهفه و وهسا هزرکر کو ئهفه ئه و
که سن یین بابی وی ئه و پی د ترساند و ئاگادار دکر کو
خوه ژئ بیاریزیت. ئهفه نه ب هه مان چلک و میناکین
سهیرین بابی وی ژئ دگوتن.

دەمى ئىشاكۆى ب ھوورى سەح كرىيە بەلەمى كۆمەكا
 زەلام و ژن و زارۆكىن رەش دىتن ب بىدەنگى د
 روونشتىنە، ھندەك د قەيدكرى بوون و ھندەكىن دى -
 ژن و زارۆك بوون - د كرنە گرى و ھەولدان كو ب
 رەقن. لى ھندەك زەلامىن بى رحم و دلرەق ل ھنداڧ
 بوون، ھەيزەرانىن گرنج گرنج قىبوون، ھەر كەسەكى لقى
 با دا ب بى دلۆقانى لىدەن. دەمى ئىشاكۆى و ھەقالىن
 خوە دىتىن كو شەش يان ھەفت زەلامىن بىانى ئەوین ژ
 بەلەمى پەيا بووین، بى بەرەف دارستانى د ھىن، وان ژى
 بلەز بەرەف گوندى كرنە غار، سەدەف و مەحار ژ
 بەرىكىن وان دكەفتن و ب ەردى دارستانى ەردى بوون.
 لى وان چ پويته پى نەدكر، ژ ترسادا.

"۵"

دهم سپیده‌یه و گوندئ لومی هییدی هییدی ژ خه و هشیار
دبوو. خوناڤ ب سهر به‌لگین که‌سک و فرهدا دهاته
خوار، بالنده و چووچکین ره‌نگاوره‌نگ ل سهر چقین
داران دستراندن و بۆ خوه ل تومکی هسک و فیتی
خۆش و گه‌هستی د گه‌ریان، کۆما مه‌یمونکان وه‌کو هه‌ر
روژ د چالاک و سڤک بوون، خوه ژ داره‌کی د هاقیتنه
ئیکا دی و نازاوه و قه‌ره‌بالغه‌کا بی دوماهی په‌یدا دکر.
دویکیل ژ کۆلکین ب دارانقه هلاویستی بلند بوو، بیه‌نا
خوارنن که‌لاندی، هه‌می گوند قه‌گرت بوو. ب قی
شیوازی هه‌ر روژ سپیدی گوندئ لومی ژ خه و هشیار
دبیت. لی ئەڤ سپیده‌یه نه وه‌کو هه‌می روژین دی بوو.
پشتی دوو سی جارن مامبی گازی کورئ خوه بی
بچووک (ئیشاکوی) کری و چ به‌رسڤ نه بهیستین،
گومانه‌ک بۆ په‌یدا بوو کو ئیشاکو ل جهی خوه نینه. نه یا
به‌رئاقله کو هه‌تا نهۆ ئیشاکو بی د خه و بیت، خو ئە‌گه‌ر

یہ نقتی بیت ڈی، نہ یا بہ رئاقلہ کو ڈبہر گازی بین وی
بین بہ ردهوام ہشیار نہ بیت۔ ئە فجا بیگومانہ کو تشتہ ک ل
ئیشاکوی قہومی۔

دہمی ژ قورمی مہزن بوری و گہشتیہ جہی وی ل
سہر لیفا داری، نقینین وی دیتن کول کوژیہ کی کولکی د
ریکوپیک کرینہ۔ ب دہنگہ کی بلند گازی بابی وی کر و
قیژیہ کا ب ترس فہ دا۔ گہلہک پیٹھ نہ چوو ہہ فدهرین وان
ژی دیتن کو زاروکین وان نہ ل مالن۔

ترسہ کا کوژہک خوہ ب سہر گوندی ہہمی دادا، ہہمی
گوندیان زانین کو پینچ زاروکین گوندی د بہ رزنہ۔ ژن و
زہلام، رووسی و کالہ پیران ہزر دکرن کا دی ب چ ریگ
لی گہریین و دی ل کیفہ لی گہریین۔ پشتی ہزر کرن و
دانوستانہ کا دریژ، بریارا داویئ ئە و بوو کو ہہمی زہلام
بچنہ دارستانی و لی بگہریین۔ و ہسا پیکہاتن کو ہندہک
بہر ب باکوری و ہندہ کی د دی ژ لایں راستی فہ بہینہ
دناف دارستانیدا کول دوماہی ہہمی پیکفہ ل سہر لیفا
دہریایی بگہنہ ئیک۔

ژن و پیره‌میر و زاروکیڼ دی ل گوندی مانه ل هیڅی، د
نالوز و ترسیای بوون، نه دزانین کا ئه و روژ دی چ خه م
و کاره ساتان بو ئینیت.

هر د وی دهمیدا، ئیشاکو دگه ل هرچار هه قالین خوه،
پشتی به له ما مه زن و زه لامین سپی دیتین، ئه وین ژ
ده ریایی په یا بووینه سهر هشکاتی، فه دگه ریانه فه گوندی.
لی قه دهری و هسا چه زکر کو زاروکیڼ ترسیایی بین
فه دگه رنه فه گوندی، زه لاما ن نه بینن.

زه لام د وان ریکیڼ ب زه حمه ت و مش ت چه پ و چویر و
پر مه ترسی را د چوون، و هسا هزر دکر ن کو دبیت زاروک
د ثان ریکیڼ ب زه حمه ت دا بوړی بن، ئه فجا گو مین
کوورین ئاقی و ریکیڼ خرابکری کو دهرباس بوونا ثان
ریکان نه یا ب سانا هی بوو، ئه و گیرو کرن.

ب فی چه ندی، زاروک گه هشتنه گوندی. ژبلی زاروک و
ژن و پیره‌میران که سه کی دی لی نه دیتن. ئه وا وان ل
سهر لیقا دهریایی دیتی هه می بو فه گیران و گه له ک

زیددهی ب مهزناهی یا قهباری بهلهمی و زهلامین بیانی
بین ژئی پهیا بووین، پیڅه دکرن.

دهمی پیره میتر و رووسی پیین گوندی گوهداری یا قئی
چیروکی دکر، ههمی بیدهنگ بوون. وان ب دروستی د
زانی رامانا قئی بهلهما مهزن چییه و بوچی ئه و هر ههفت
زهلامین چهکدار ژئی پهیا ببوون؟ پیره میترهکی خوه ب
گوپالهکی گرنج گرنجی دارا مانکوڅه گرت بوو، گوئی:

– زاروکتو... هوون ژئی گهلی دایکان، گوهدنه من، نهو
ئهم یی ل بهرامبهری مهترسیهکا مهزن. مه چ نینه ژبلی
بهرهقانی کرنی.. فهره بهرهقانی یا خوه بکهین و ل دژی
وان راوهستین. زهلامین گوندی ژ مه د دوورن، دوور
نینه ئهف بیانیه ژنشکه کیڅه ل مه پهیدا ببن. ئهگه ر ئهم ل
بهر سینگی وان نه راوهستین، دی ههوه ههمیا دگه ل خوه
بهن. ئوو کهسهک ژبلی خودی نزانیت کا دی چاره نقیسی
وه ددهستین واندا چ بیت؟ ئهم پیره میترین و دانعه مرین،
وان ئهم نه قئین، مه رهما وان یا سه رهکی هوونن، ئهگه ر
هوون خوه نه راگرن، دهمی زهلام د زقرن ژبلی مه،
کهسهکی ژ وه نابینن. دبیت مه ژئی نه هیلنه ساخ. من یا

بهیستی دهمی ب سهر گونده کیدا دگرن، زهلام و زارو کین
وان ئیخسیر دکهن و پاشی گوندی د سوژن.

دهمی زاروکان ئاخفتنا پیره میری بهیستی، گهلهک
ترسیان، لی وان شیا ههسه نگییا خوه بیاریژن، نه مازه
دهمی وان زانی کو فهره ل سهر وان، ئهو بهره قانی ژ
خوه و براین خوه بین بچووک و دایکین خوه بین
ترسیایی بکن. وان دزانی کو چ جارن دایکین وان شه
نه کرینه و بهره قانی ژ خوه نه کرینه.

بله ز خرغه بوون و پلانه کا بهرگریی دانان، ژنان ههمی
تیر و کفان و رمین که فن، بین نیچیری دهریخستن و ل
سهر به لاکرن. ئه وان ژی خوه ل دورماندوری گوندی
دابه شکر، ههر ئیکی جهی خوه و ئهرکی خوه یی
دهسنیشانگری د زانی.

هندهک چوونه سهر داران و هندهکان خوه دناف گیایی
بوژندا قه شارت، هندهکان ل سهر رییا گوندی بووسه ل
بهر قه دان و هندهکین دی ژی کوورک و بووسه بین که فن
قالاکرن و ب چقین داران دپوشین. ل هیقیا ئیشاره ته کی

بوون، ئەو ئىشارەتا ئەو ھەمى ل سەر پىكھاتىن، كو بلەز
كړيارهكا بهرهځانىي ئەنجامدن.

پشتى دهمهكې كورت، ھەمى د بېدەنگ و بهرهځف بوون،
ھەروھكو كەسەك دگوندىدا نە، ھندەك بيانى ھاتنە دناڤ
گوندىدا و ھەميا دىتن، خو ئەو زاروځين نەدشيان ژ
كولكين خوه يين ل سەر داران بهينه خوارى ژى، دناځبهرا
چقان را سەح دكرنە وان، ژنشكەكيځفە دنگەكې بهيز و
كەھى ل دەف دارستانى، پەردا بېدەنگيى دراند... ھيووو.
ھيووو... ئەځفە بوو ئىشارەتا ھەمى ل سەر پىكھاتىن.
گوندى ھەمىي ھيرش كرنە سەر بيانىان. ژن و زاروځ و
دانەمر ژ ھەمى جهان دەرکەفتن، ھەروھكو يى ژ زكى
عەردى دەرکەځن، ھيرش دكرن و رادھيلا نە وان كەسپن
بيانى.

د دهمهكې كورت دا، ئەويىن بيانى ھەمى ژ ترساندا رەځين،
ژبەر دژواری يا ترسا وان، رى ل بەر بەرزەبوون، كەفتنە
دناڤ برک و گوځمين ئاځا راوہستايىدا، ژ ھەمى لايەنان
زەرگەھين بلەز ځى دكەفتن.

پشتی قی هیرشا بلهز و ژنشکافه، ئەوین بیانی نه دزانین
 دی چهوا بهرهقانیی ژ خوه کهن. خو چهکین وان یین
 کوژهک ژی، ئەو دەمی پیدقی نه بوو کو بلقن و بهرهقانیی
 بکهن، قی زەرگهها ژنشکافه بلهز دەسپیکر و وان هند
 خوه دیت یی د رهقن. یی ژ هیزهکی د رهقن چ ژ هژمار و
 هیزا وی و ئالایی وی یین شهری نزانن. قیژی یین بلند ژ
 هه می جهان بلند ببوون. ب دههان رم و تیر تیوهرکرن و
 بارانا میرکوتین گرنج گرنج لی باری. ل هه مبهری قی
 هیرشا ژنشکافه، ژبلی رهقینی چ دی ژی نه دهات. لی
 چوار ژ وان نهشیان ب رهقا خوه را بگههن، بلهز هندهک
 ژلایی دیقه ل هه مبهر وان دهرکهفتن و ریکا رهقی ژی
 بری. پشتی دهمهکی کورت، وان هه چوار بیانیان خوه
 دیتن، یین ئیخسیر بووین، چهکین خوه یین ژ دهستداین و
 یین کهفتینه دناف کومهکا شهرفاناندا. لی سهرسورمایي
 گرتن، دەمی چ زهلام دناف شهرفاناندا نه دیتین، هه می
 شهرفان ژن و کاله پیر و زاروک بوون.

"۶"

دوو دهمژمیر ب سهر زهلامین گوندیقه چوو بوون، ل
دارستانی د گهریان و چ شینوارین زاروکیڼ بهزهبوویی
نه دیت بوون. ل داویی ژی ههردوو کومین زهلامان ل
سهر لیقا دهريایی گههشتنه ئیک، ههر وهکو ل دهسپیکي
بريارا قی پیک گههشتنی دای. پشتی دانوستاندن،
برياردان کو د ریکا گونديیان را ب زقرن، بهلکو ب ریقه
ببین. بهری پیگافین خوه بین ئیکي پافیزن، ئیکي ژ ناف
وان گازیکر:

— سهحکهنی..

همی پیکفه ل ژیدهری دهنکی زقرین. ئیکي ژ وان سهح د
کره دهريایی ههروهکو عفريتهکی ب ترس یی ژناف پیلان
دهرکهفتی. د وی دهمیدا، وان همیا ئه و میناکي سهیر
دیتن و کهسهکی کلیاته ژی نه د هات و چ نه گوت.

ب راستی ژى میناکه کى سهر بوو، وان زهلامان بهرى
نهو ئه و میناک نه دیت بوو، لى دهملدست و بیى
دانوستاندن همیا نیاسین و تی گهشتن، چونکو همیا ب
دریژی، چیروکا فی میناکی بهیست بوون.

ترس کهفته دلج زهلامان، لى ترسا وی کهسى بوو، بیى
خوه ئاماده دکهت ژبو موعامه رهیه کا ب ترس. نهو ئه و
بیى ل بهرامبهرى دوژمنه کى رکویبی هوڤ، ئه قجا چهوا
نه ترسن، دوژمنه که قهشارتن و رهقین بیى مفایه. ئه ف
دوژمنه بیى بهرهف وان و گوندی وان دهیت. دبیت بهرهف
گوندین دهوروبه ر ژى بهیت. ئه قجا ژبلی بهرخودانى و
به رهقانیکنی، وان چ تشتی دی د دهستدا نینه.

یه ک ژ وان گووت: "ئه گهر زاروکین مه ل جهه کى
دهسنیشانکری ل ناڤ دارستانى نه بن، بیگومانه کو نهو
ددهستى قان زوردارانده، ئوو ئه گهر نهو ئه م وان رزگار
نه کهین، دبیت نهچار ببن ریکا گوندی نیشا بدن و ل وی
دهمی ژى کهسه ک ژ مه قورتال نابیت."

ل دهسپيکي بيدهنگيهک کهفته سهر ديمين هه موويان، لي
 پشتي بيهنهکا کورت، پسته پستهک دکر و گه هشتنه
 بريارهکي. د وي دهميدا، بيدهنگيهکا کوژهک هه مي جه
 فهگرت بوون. بهلهما مهزن ژي مينا ئازلهکي بياني يي
 رفنيشت نه ماي ل سهر ليئا دهريايي بوو، هندهک کهس
 ژي ل سهر پشتا وي هيدي هيدي دلفلئين.

د وي رهوشيدا، نهگه ئيکي سهح کربا دهريايي، چ تشتي
 سهرنجراکيش نه دديت. ب راستي ژي، ژبلي بيدهنگيهکا
 تهنا کو خوه دادا بوو سهر جهي، چ تشتي دي نه دديت.

د ئي رهوشا مشت بيدهنگيدا، بيي کو کهسهک پي بزانيت
 بويرهکي دي روو ددا. ل دهسپيکي ميناک يي مژدار بوو،
 چ ترس تيئا نه بوو، لي ب دهمهکي نه دريژ پيلين تهنا لقين
 و ژبن ئافي هندهک سهر دهرکهفتن و بهر ب بهلهمي
 مهلهقاني دکرن. د دهمهکي کورت و بهلزدا ب دههان
 زهلامين پهلهوان ب سهر بهلهمي کهفتن و زهرگههين
 دژوار ل بيانيان د دان. بين دناف بهلهمي دا ژي، ل
 هه مبهري ئي هيرشا ژنشکافه نه د شيان چ بکن. ل
 گهلهک جهان پهقين و دهنگين بلند ژ هندهک چهکي بياني

بلند بوو، دوو سى زهلام بريندار بوون و كهفتنه دناڤ
 ټاښيدا. لى ښى چهندي رى ل بهر زهلامين په هله وان نه گرت،
 ددويځ را به زين هه تاكو شيائنه هه موويان. هندهك ژ وان
 ب پرمى يان ب ميركوته كى گرنج گرنج بريندار بوون و
 هندهكان ژى دهستين خواه سهر ټه قرازكرن و خواه
 ته سليمكرن.

دهمى شهر راوه ستاى، زهلامين په هله وان قهيدين
 ئيخسيران- ټه وين ل سهر به له مى، قهكرن. زاروك و ژنين
 دهسته سهر كرى ره ښين و هاتنه سهر ليڼا دهريايى.

زهلامين په هله وان ب باشى ل به له مى گهريان، لى چ
 شينوارين هه ر پينج زاروكان نه ديتن. هه مى ژ به له مى
 هاتنه خوارى. خو زهلامين بياني ژى دابه زين، نه مازه
 پشتى ب وان قهيدان گريداين، ټه وين وان ئيخسيران پى
 گرى ددان. پاشى بابى ئيشاكوى ب سهر به له مى كهفت و
 ټاگر به ردايى.

دهمی زهلام قه‌دگه‌ریانه‌قه گوندی، هیشتا ئاگر ل نیقا
ده‌ریایی ب به‌له‌می‌قه بوو. ئوو دویکیلا رهش و بو‌ش، بلند
د بوو ئاسمانی، هه‌روه‌کو عه‌قرین رهش و تارینه.

زه‌لامین بیانی د قه‌یدکری بوون و ل پیشیی د مه‌شین،
ددویف وان را زه‌لامین گوندی بوون، د دویف وان را
ژی، ئەو ژن و زارۆک بوون، ئەوین وان ژ ئی‌خسیری
رزگار کرین، هه‌روه‌سا بریندارین هه‌ر دوو لایه‌نان ژ
دگه‌لدا بوون.

ل ئیقاری هه‌می ب هه‌ژرا گه‌ه‌شتنه گوندی، تو د کاری
هزری د هه‌قدیتینیدا بکه‌ی. ئوو د کاری هزری دکه‌یف و
خۆشیا هه‌می گوندیاندا بکه‌ی.

زه‌لامان گۆته ژنین خوه کو خوارنی به‌ره‌ه‌فکه‌ن و هه‌می
پیکه‌ه پیکه‌ه مژوول بوون. ژنان دارین سووتنی خره‌ه‌ دکرن،
لی زارۆکان ل میناک و جلکین زه‌لامین بیانی دنیرین. ئوو
گازی کرنه مامی عه‌بدول کو ئالاقین خوه بین نوژداری
بینیت و برینداران ده‌رمان که‌ت. د وی ده‌میدا، کو هه‌می
د دلخۆش بوون، ژنکه‌کی قیژی‌ه‌ک راهیلا و دل‌ی وی

بۆرى. ژنكىن دى ھىدى ھىدى چاقىن خوه قەكرن و
ھندەك پەيىقن مينا پستە پستى ژناڧ لىقن وئ
دەرگەفتن:

– ئاكامبا... كورى من، ئاكامبا.

ھەمى تىكچوون و دەنگ ژ ھەمى لايان بلند بوون كا
ئاكامبا؟ لى زارووكى سنىلە نە ل وئرى بوو. ھەمى گوند
تىكقە دان و نەدیتن.

"بىگومانە كو ئەو ھەرسى بىن رەقن ئاكامبايى دگەل خوه
برى!"

ھەمى باب ل دۆر ھەر چوار زاروكان خرڧە بوون و
پرسىار ژى د كرن، كا ئاكامبا؟ لى زاروكان چ بەرسڧ قى
نە بوون. ئاكامبا بچووكترىن زارووك بوو دگەل وان چوویە
سەر دەريايى. زىدەبارى قى چەندى ژى، بى لاواز بوو، نە
د شيا بۆ جھىن دوور دگەلدا ب رىڧە بچىت، لى ھەر چەوا
بىت دگەلدا بوو.

چ تشت ل بيرا وان نه بوو، دهمی د رهښین و ب غاردان
 دارستان د بری، بله ز دزڅرین و کهسې ټاگه ژ یی دی نه
 بوو. ټوو دهمی هر چوار زه لاملین بیانی ئیخسیر کرین،
 نه د هاته بيرا وان کا ټو ژی دگه ل واند بوو، یان دگه لدا
 نه بوو. چ نه ما بوو که یفا وان ببیته خه م. ټوو ب راستی
 ژی بو خه م. جاره کا دی زه لام و ژن و زاروک ل
 دارستانی ل ټاکمبای د گه ریان، لی بی مفا بوو، ټاکمبا
 به رزه بوو، هه روه کو عه ردی داعویرای.

دهمژمیرهک، دوو، سې بوړین و هه می ب دیمه کی
 خه مگین و بوغومی زقرینه څه گوندی، خه مه کا کوور ل
 هه میا دیار بوو. بیگومانه کو ټو وین رزگار بووی "ټاکمبا"
 یی دگه ل خوه بری، ده څی وی یی گرتی و نه هیلا یه بکه ته
 قیژی و بله ز یی بری.

ژنان کرنه گری و دله ک دایکا وی یا خه مگین د
 دان.

زهلام و زاروڪ ژى گريان. چ نه ما بوو ببيته پشتمى
مه غره ب و دارستان دناڻ تاريخستانه كا كووردا ب
خه ندقيت. د قى ده ميدا، چ هيڦى د ديتنا ٽاڪمبايدا نامينن.
ئهو دقئ رهوشى دا بوون، دهنگه كئ لاواز ژناڻ بيدهنگيئ
هاته گوها. هيووو... هيووو!
ٽاڪمبا بوو.

دايكا وى كره ههوار و ب نك جهئ دهنگيڦه چوو، هه مى
گوندى ددويڦ را به زين. د دهمه كئ كورت دا ب گرنڙين
ل به رامبه رى وان راوه ستا، سه لکه ک ل سهر سه رى بوو.

كه سه كئ نه شيا چ بكه ت يان چ بيڙيت، هه مى د جهين
خوه دا شت راوه ستاى بوون، دهمى ئهو سه لک ژ
سه رسه رى خوه د ئينا خوار، هه مىا ب هه قرا سه ح دكرنه
زاروڪى، ئوو دهمى ب ته قافى ئينا يه خوار و قالا كرى،
ئيشاكوئى، شوينكوئى، ئالورى و والى هه مىا ديت كو
چه نداتييه كا زور ژ مه حاران بهردانه سهر عهردى. ئه قجا
چ گومان تيدا نه بوو كر ٽاڪمبايئ بچووك يئ قه گه رياڦه

دهريايي... يې څه گهريايي كو وان مه حاران خرڅه كهت،
بيېن ژ بهريكيېن زاروكان كهفتينه بهر ليڅا دهريايي.

نو و ژ وي دهمي بهري چوارسه د سالان و هه تا نهو،
گوندي "لومي" يې بچووك، نهوي څه دهر، يې مه زن بووي
هه تاكو بوويه باژير. خلك ژ همي جهان د هاتنه پيش
في گوندي، كو ئيكه م قيتزيا ل هه مبهر داگيركه ران
راهيلاي و ئيكه م تير يا بهر دايه دزين ژ پشت دهريايي
هاتين.

گرئ شہ یتانی

"۹"

پشتی فی چیرۆکی ب دەمهکی کورت، جرعه تهک بۆ وان سنیلەیان پهیدا بوو کو بکارن ژ گوندی دوورکهفن، یی ژ هه میا پتر شههنازی ب خوه دبر و ل هه مبهری هه قالان مه دحیی خوه دکرن، ئاکمبا بوو، ئهوی ژ هه میا بچووکت. فی موغامه رها ب جرعه ت ئه و هه ست د دایی کو د هه می ده ماندا د کاریت بچیه هه می جهان، دکار ل هه قالین خوه دکر کو ده رکه فنه نیچیری و ژ گوندی دوورکهفن، داکو گوندین دی ژی ببینن و گه نجین وان ژی بنیاسن.

لی هه ر چوار سنیلە یین دی، گه لهک دگه ل هزرین ئاکمبای نه بوون و نه گه لهک د لیبوون کو وی دگه ل خوه بیهن. ده می جارا دی دگه ل وان چوو یه سه ر ده ریایی، چ نه ما بوو ئاریشه کا مه زن بۆ پهیدا که ت. ئوو ب راستی ژی، ئاریشه کا مه زن بۆ پهیدا کر. ئه و کاری وی یی په له وانانه یی خره کرنا مه حارین ل دارستانی به رزه بووی، له عنه ته کا مه زن بوو بۆ وان هه موویان.

همی مه زن و زاروکان به حسی وی د کرن و به حسی
په هله وانی یا وی دکرن. نافوده نگی وی ب سهر یی همیا
کهفت بوو، ئوو په هله وانی ب تنی بو وی دهاته حساب کرن
و چ به حسی په هله وانی هه قالین وی نه دهاته کرن. ژبه ر
قی ئه گهری و ژ ترسا قه و مینا کاره ساته کا دی یا ژ قی
جوړی، خوه ژ ئاکمبای دوور دکرن و ئیدی د یاریکرنین
خوه دا پشکدار نه دکرن و دگهل خوه نه د برنه سه فه رین
دوورین نیچیری.

ئوو ب راستی ژی، دوو سی جارن بیی وی دهر دکه فتن
و دهمی دزقرین، دوو کیفرویشک و هنده ک هیکن
ئه لهویان دگهلدا بوون، چ نه ما بوو ئاکمبا ژ خه مادا
نه خوش ببیت. وی شه قی گریانه کا مه لول کر و هه تا
سپیدی ژ خه مادا نه شیا بنقیت. وان هیکن مه یله وشین
چاقین وی زیق کر بوون، نه مازه ریکا لینگه ریا نا فان
هیکان، سه رنجا وی راکیتشا بوو! کو دناث که فراندا لی د
گه ریان.

هر چوار هه فالان (ئیشاکوی و والی و شوینکوی و
ئالوری) به حسی جرعه تا خوه یا بی پایان بو گه نجین

گوندى د کرن، كا چهوا ب سهر كه قران دكه فتن و ل
هيلىنكىن فهشارتى بين نه لهويان د گهريان دناف دهرزين
كوور وتارى بين كه قراندا. بو وان به حسى كه قرين بلند و
حولى د کرن كو كه سهكى ژ هر چوار هه قالان نه ف
سهر بوره بهرى نهو نه ديت بوون، نه گهر نيك ژ وان
چهوت ببا و پيى وى ته حسى با دا كه فته سهر كه قرين
هشك و رهق، كه قر ژى دلوقانيى ب كه سهكى نابهن.

چهند پتر به حسى سهر بورين خواه كرابان تاكبا دا پتر
خه مگين بيت. گه لك جاران ژى زيده هى پيقه دنان، وه كو
هه موو زاروكين سنيله، دا سهرنجا هه قالين خواه رابكيشن.

تاكباى هه ولددا كو نه و ژى گنج و سنيله بين گوندى ل
دور خواه خرقة كهت و بو وان به حسى سهر بور و
موغامه ره بين خواه بكهت، لى ژبلى هر چوار هه قالان، چ
گه نجين دى بين گوندى نه دشيان خيزانين خواه د سهردا
بهن و ژگوندى دوور كه فن.

نه وين دى ژى دهر دكه فتن، هندك جاران دهر دكه فتنه
نيچيرى و هندك جارين دى ژى ژبو ياريكرن

دهردکهفتن، لی هه می جار ان گهلهک ژ گوندی دوور
نه دکهفتن. ئوو ئه گهر ئیکی فیابا بچیتته دناف که قراندا، یا
فه ر بوو سپیدی زوو ژ خه و رابیت، هه تاکو بشیت
بگه هیتته ناف که قران و ل مه رهما خوه بگه رینت داگو
بکاریت ل ئیقاری قه گه ریتته قه مال.

د پرانی یا جاراندا، چ سننیه یان ئه ف هزره نه دکر. لی
ئه گهر ئیک هه با کو فی هزری بکهت، یا فه ر بوو گه لهک
ب جرعت بیت مینا ئاکمبای بیت یان هه ر چوار هه قالین
وی بین دی. ژ بهر فی چه ندی ئاکمبا نه شیا چ هه قزی بین
خوه قاییلکهت کو دگهل ده رکه قنه ژ ده رقه ی گوندی و
هه روه سا نه شیا هه قالین خوه ژ ی رازیکهت کو وی دگهل
خوه ببه ن.

هه رده می بریار دابا کو دویفچوونا وان بکهت و د دویف
وان را ده رکه قیت، نه دزانی کا ئه و کهنگی ده رده کهن.
گه لهک جار ان سپیدی زوو دگهل ئه لندی هشیار د بوو،
ئوو ژ دوورقه سه ح دکره کۆلکین هه قالین خوه، هه رده م
ددیت بابین وان بو کارین خوه بین تایبته ژ ی
ده رده کفتن، یان ژ ی دایکین وان ددیتن کاری به ره فکرنا

تیشتی بۆ مالین خوه دکرن. پشتی ژ ههمی ههولین خوه
بیزار بووی و توشی بی ئومیدی بووی، دهسپیکر ژ
پشت داران را گوهی خوه ددا وان کا دی کهنگی
دهرکهفن.

سپیدهیهکی، وهکو ههرجار بی هشیار بوو، سهح دکره
نیزیکترین کولکین ههقالان، دیت ئیشاکۆ بی خوه فهددزیت
و ب هشیاری بی ژ کولکی خوه د هیته خواری. ئاکمبای
خوه گیرۆ نهکر، وی ژی خوه ژ خیزانا خوه فهددزی، داکو
کهسهک پی نهحهسییت.

ژ پشت دارهکی سهح دکره ئیشاکۆی بی ئیشارهتهکا مینا
دهنگی بالندهکی شهفی ددهته ههقالین خوه. د ماوهیی
کیمتر ژ دهقیقهکی، ههر چوار ههقال ل نیزیکی دارهکا بلند
خرقه بوون. ئاکمبای ل بهر رۆناهی یا ئەلندی ئه و ددیتن،
وهکو پیژنین رويسین زهعیف د هاتنه پیش چاقان، هندهک
لهش بوون ژ دوورقه دلقلین.

ههر چوار ههقال خرقهبوون و بهرهف باشوری دانه ری،
کو هندهک گرین کهقرین لی بوون.

ٹاڪمبا ڙي هيدي هيدي ددويف را د چوو، خواه ڙي نيزيڪ
 نه دڪر داڪو پي نهههسيين. بريار دا بوو ڪول دوييف وان
 بچيت ههتا دوماهيي. ئوو دهمي دگههنه ناڻا ڪه ڦران،
 ئيدي نهيا گرنگ بوو نهگهر پي بههسيين ڙي، ئهو ب خواه
 دي خواه نيشا دهت و دي بيڙتي ڪو ئهو ڙي ريڪا ڪه ڦران
 ب باشي دزانيت، ئوو دي بيڙتي ڪو گهلهڪ جارين دي يي
 هاتيه ڦيره. ب ڦي چهندي ڙي، چ سهدهم نابن ڪو ئيدي
 ئهو وي دگهل خواه نهههه.

پتر ڙ دهمزميزه ڪي ئهو ب ريڦه د چوون و ٽاڪمبا ب
 دوييف ڦه بوو، نه د ويڙيا خواه گهلهڪ ڙي دوورڪهت،
 نهڪو ريڪي بهرزه ڪهت، هندهڪ جاران ڙي گهلهڪ ڙي
 نيزيڪ دبوو، لي هههبوونا دار و گيا يين بوش، ٽاستهنگ
 بوون دريڪا ديتنا ويدا.

ڙنشڪه ڪيڦه ديت دار يين ڙ هههڏوور د بن و ڪيمترن.
 عهردي مشتي ڪه ڦر و بهرين يي خويا دببت، وهسا ديار
 بوو ڪو يي نيزيڪي دهڦهرا ڪه ڦرين دبن. ئههڦجا خواه ڙي
 دوورتر لي دڪر، چونڪو نهگهر پيحههسيان، دببت چ
 فرسههتين دي يين ديتنا دهڦهرا ڪه ڦرين بو ههلهنه ڪه ڦيته ڦه و

فرسه تا لیگه ریا نا هیکنن ئە لهۆیان جارەکا دی ب دەست
نەکه قییت.

تیرۆزکین روژا سپیدی هەلاتن و روژ بلند بوو، ئەو
تیرۆزکین زیڕین ب سەری داران د کهفتن. د وی دەمیدا،
مارەکی رهشی کوژەک دەر را بۆری تژی دلی وی ترس
و جنقین کر، قیژیەکا تیژ راھتلا و خوە هاقیتە پشت
دارەکی دا هەرچوار گەنج وی نە بینن. لی قیژی یا وی
هند یا دژوار بوو، هەر چوار گەنجان سەرەرای دەنگی
چوچکان و ئاژاوه یا مەیمونکین ل سەر داران، گوھلی
بوون. ل پشت وی داری چاقەکی وی ل هەقالین وی بوو،
چاقی دی ژی ل وی ماری د نیفەکا ری دا راوەستایی
بوو، دەمەکی ب ترس و دژوار بوو.

ئیشاکو دگەل هەرسی هەقالین خوە د جەدا راوەستان،
ئاکمبای نە دزانی کا ئەو چ ہزر دکەن. بیگومانە کو وان
یا گوھل قیژیا وی بووی. ئەقە بی سەح دکەنە جەہی وی
و بی تشتەکی دیژنە هەف، وی گوھلی نابیت.

ما دبیت کو وان ئەو ژ قیژییا وی نیاسی بیت؟ ما دی
زفرنه‌قه جهی قیژیی و دی وی ل پشت وی دارا مه‌زنا
مانگو یی بین؟ فان پرسیاران سه‌ری وی یی بچووک
داگیرکر بوو، ده‌می هزرا قه‌گه‌ریانا وان دکر، بو وی ژ
نیرینین وی ماری ل سه‌ر ریکی د ژوارتر بوو.

ب دژواری دلی وی لیددا، چ نه‌ما بوو قه‌گه‌ریته‌قه گوندی.
لی ئاکمبا نه ژ وان زاروکان بوو یی ژبه‌ر ئیکه‌مین
ئاسته‌نگ پاشقه زفرن و ده‌ست ژ موغامه‌ره‌یا خوه
به‌رده‌ن. ب قی شیوازی ما ل پشت داری و هه‌ر یی
قه‌شارتی بوو هه‌تاکو سنیله ب ری که‌فتین و جاره‌کا دی
به‌ره‌ف گرکان چووین، پشتی ماری چ گه‌ف ل سه‌ر
ئیمناهی یا خوه نه دیتین، ئەو ژ ی به‌رزه بوو.

ئاکمبا جاره‌کا دی ب دویف وان که‌فت و هندی د شیاندا
با خوه ژ ی قه‌ ده‌یلا، دا وی نه بین، لی ژنشکه‌کیقه
هه‌ست پیکر کو وی هه‌قالین خوه به‌رزه‌کرینه، گه‌هسته
سه‌ری چوار ریانه‌کی و نه‌زانی کا هه‌ر چوار هه‌قالین
وی د کیژان ریکی را بو‌رینه. پاشی سه‌ح دکره گیای
به‌لکو نیشانه‌کی ببینیت. ده‌می هنده‌ک ستری یین پی

لیٹنای دیتین، ہزرکر د وی ریکا راستیرا بین چووین،
ئیکسہر ئو ریگ دا بہر خوه، لی پشتی ہہیامہکا کورت
گہہشتہ سہری دوریانہکی، جارہکا دی راوہستا و سہر
دکرہ گیای، ئوو دەمی وی ریکہک ہلبژارتی کو
بہردہوامیی پی بدہتہ چوونا خوه، چ ہہقبہندی دگل ہہر
چوار سنیلہیاندا نہما بو.

بو ماوہیہکی دریژ د وی ریکی را چوو، ہہتاکو روژ
دہرکہفتی و بازنی وی یی گہش بلند بووی، گہلہک د
ترسیا کو ریگ بہرزہ کر بیت و ترسا وی پتر لی دہات
دہما ہزرا قہگہری دکر، دەملدہست راوہستا و ہزرا خوه
کر. ئہری پیشقہ بچیت و سہح کہتہ ریکی؟ ئوو چ د
قہومیت بلا بقہومیت، یان ژی قہگہرتہقہ گوندی و
سہلامہتی یا قہگہرا خوه ہپاریزیت.

لی ہہردہم ئاکمبای ریکا ب زہحمہتر دہلبژارت و ہزر د
ئہنجاماندا نہ دکر. ئوو مادہم روژہ، چ مہترسی ل سہر
نابن. لەوا ئیکسہر ہریاردا کو نہزقریت و بہردہوامیی ب
چوونا خوه بدہت ہہتاکو گرین کہقرین ببینت. ئہگہر
ہہقالین خوه دیتن باشہ، لی ئہگہر نہدیتن، دی ب تنی

چیت و ب تنی دی زقریت. ههروهسا مادهم چهکی وی یی
خوشتقی "تیر و کقان" دگهلان، ژ چ نا ترسیت، خو ئه گهر
دزهک بهیته درئ دا یان ژى ئاژلهکی کووقی هیرشکه تی.

د وی دهمیدا ئاکمبای قه رهبالغهک دناف دارستانیدا
بهیست، ب هووری گوھی خوه دایی، دهنگی گرین و
هیقیخواستنی ژ لایی راستی ژ ریکی د هاته گوها، دوور
نینه شهره دهقهک دناقههرا گهنجین گوندی نیزیکیدا پهیدا
بوو بیت، ئه قه گری و هاوارین وانه ژ دوورقه گوھلی
دبیت. دهمی پتر نیزیکی بووی ژیده ری دهنگی پتر ئاشکرا
بوو.. هندهک گهنج بوون هیقی د خواستن و ب ترس
هاوار د کرن. ئاکمبای گوھلی بوو کهسهک یی ب هیقیقه
دبیژیت:

– ئه م نه دزیکه رین، ئه زبه نی، ئه م سویند د خوین کو نه
دزیکه رین. دهمی ئاکمبای ئه ف دهنکه بهیستی، ههست
پیگر کو خودانی دهنگی دنیا سیت و ل دهف وی نه یی
بیانییه. ل دوورماندوری خوه دنیرا و سهح دکره دناف
دارستانیدا به لکو خودانی هیقی و هاواری ببینیت.
ژنشکه کیقه و پشتی چهند میتره کا پیشقه چووی، ئه و

ديمه نى سهير ب بهر چاقان كهفت، هر چوار گهنج
 (ئيشاكۆ، ئالۆرى، والى و شوينكۆ) ديتن، ب ترس يى ل
 سهر عهردى روونشتين و زهلامه كى بهژن دريژ و جلک
 دپيای ل بهرامبهرى وان راوه ستايه، ديم هشكه،
 حهيزه رانه كى گرنج گرنج د دهستاندايه و ب دهنگه كى
 رهق و دوژمنكارى دگهل دئاخفت و گهف لى دكرن. ئه قى
 زهلامى دقيا دوژمنكاريه كى دگهل بكهت، لهوا خوه پيگفه
 نووساند بوو، هيقي ژى د كرن كو بهلا خوه ژيغه كهت، لى
 وى زهلامى جارجاره دارى خوه بلند دكر و گهفين ليدانى
 لى دكرن، ئوو چهند حهيزه رانى خوه بلند كر با، دا ئه ويى
 گهنج پتر ترسن و پتر هيقي ژى دكرن.

دهمنى ئاكامباى ئهف ميناكه ب ئاشكرايى ديتى و سهح
 كريبه وى زهلامى ب حهيزه رانى گهف ل هه قالين وى
 دكر، كه ربغه بوونه كا دژوار د كووراتيا ويدا د كهلى،
 دهست دا كه مه را خوه و تيرهك ژى كيشا دهر، ئه ويى
 بابى وى بو ژ چقين دارا "بوو" يا نه رم و بهيز چيكرين.

د چركه كيدا تيره كا تيژ سينگى هه وای شهق دكر و
 فيتكه كا كو هه ميا گوھ لى بيت ژ بهردانا تيرى هات. دهمنى

تیر ل بهر پین وی زهلامی چوکلې، هه میا گو هل دهنگی
بهردانا تیری بوو، هه می چاف بهرف تیری بلند بوون.
زهلامی راوه ستایی، ل هه مبهری فی بویه ری ژنشکافه
حه بییری و سه رسورمانی گرت، چاقین خوه دناقبه را تیرا
ل بهر پین وی چوکلې و جهی هافیتنا تیری د گیراندن.
بهری بریاری بدهت کا دی چ کهت؟ جاره کا دی هه مان
دهنگ هاته گوها. ده می دهنگی وه شاندا تیری هاتیه
بهردان، مینا دهنگی بای بوو. ئوو ده می دهنگی فیتکی کز
بووی، وی زهلامی کره هه وار و دهستی خوه ب ملی
خوه هه نا و ره فی.

یا به لی بوو کو زهلام هاته بریندار کرن، ئوو د ترسیا کو
تیرا سیی ژحه فکا وی یان دیمی وی بگریت و بهیته
کوشتن. له وا ره فی و خوه قورتالکر، هه ر چوار گهنج ژی
هیلا نه د ترس و سه رسورمانی یا واندنا. ب راستی ژی،
ئه ف بویه ری ژنشکافه ل بهر چاقین وان قهومی، هه می
سه رسورمان کر بوون.

ده می ئیشاکوی دهستی خوه دریتزکریه تیرا د عه ردی
چوکلې و کیشایه ده ر، سه رسورمانه کا زیده تر گرت،

چونکو ڦان جوڙه تيران ب تنی د گوندی وان یی بچووکدا
 دروست دکهن، ئەفه نیشانا گوندی وان "لومی"یه. ئەو
 تیرین تیژین سی چوکل، ل گوندی وان ب تنی چی دکهن.
 ئەڤجا دی کی بیت ئەف تیره هافیتی؟ ئوو چهوا شیا د ڤی
 دهلیڤیدا بگههیت و مه ژ ڤی زهلامی دږ رزگار کهت؟

هه ر چوار گهنجان چافین خوه ل هه می ئاراسته یان
 گێراند، بهلکو وی جوانمیږی د هه وارا وان هاتی ببینن،
 ئەوی د وی دهمی پیدڤیدا لی پهیدا بووی. لی ههروهسا ژ
 فهگه ریانای وی زهلامی زه به لاه ژی د ترسیان، ئەگه ر
 بزڤریته فه. دبیت قورتالکه ری وان ژی فهگه ریت و ڤی
 جاری... دبیت تۆلفه کرنا وی دژوارتر بیت، پشته ملی وی
 بریندار کری، ڤی جاری دبیت جهه کی دی ژ له شی وی
 بریندار کهت. لهوا بله ز رابونه فه و بهرده وامی ب وی
 ریکی دا، ئەوا ئەو دگهل ئەلندی بو هاتین.

ئاکمبا ب ساناهی شیا ڤیرا بگههیت، ریک یا ئاشکرا بوو،
 ئوو گرین نزم و عهردی که ڤرین ل هه می رهخان د
 ئاشکرا بوون، لی دهمی ئاکمبا گه هشتیه سه رگری که ڤر
 رهش، تشته کی سهیری نه ل هزری د سه ریدا لڤلفی، ئەفه

چه‌ندین دهمژمیره ب ریڅه دهیت نه چ کهس، نه چ کولک
و نه چ گوند د ریڅا خوه‌دا نه‌دیتن.

ژبلی فی زهلامی دې، چ تشتی دی نه‌دیتییه. ئه‌ری ئه‌ف
عه‌ردی ئه‌و د سهر را د بۆرن یی ب مه‌ترسی و مشتى
پیژننن ئه‌جانانه؟ ئو ئه‌ری ئه‌ف گری ئه‌و ل سهر
راوه‌ستایی " گری شه‌یتانی " یه، ئه‌گه‌ر شه‌یتان ب خوه
تیڅه نه‌بیته؟

ئه‌ف پرسیاره د سهری ویدا د لقلین، بیی کو چ به‌رسف
بو هه‌بن. ئه‌گه‌ر یی ب تنی نه با چ نه بوو، لی نه‌و یی ب
تنییه، ئو ئه‌و تیرین دبه‌ر که‌مه‌را وی را، تیرا هندى
ناکه‌ن، ئه‌گه‌ر ژنشکافه شه‌یتان که‌فته به‌رامبه‌ری وی. لی
بله‌ز جرعه‌تا وی بو زقری، چونکو ئاکمبا نه ژ وان
که‌سانه یین خوه ته‌سلیمی خه‌ون و ئاشوپین خوه دکه‌ت.
ب پینگاقین جیگر، ب سهر که‌قرین ره‌ش دکه‌فت و ل دۆر
خوه نه دزقری . د دهرزین دناف که‌قراندا د گه‌ریا و
ده‌ستین خوه داده‌یلانه دهرزین کوور، ل هیلینک و هیکن
ئه‌له‌ویان دگه‌ریا.. بیی ترس دناف که‌قراندا د گه‌ریا. ده‌می
ب فی لیگه‌ریانیڅه یی مژوول، کولانکه‌کا تارى و دريژ

دناقبه را که فراندا دیت، هییدی هییدی ب له په قوتی تیرا د
بووری، بیی چ هزره کی بو مه ترسی و ئاسته نگین د ریډا
بکه ت، دوور نینه هوڅه ک تیغه بیت، یان ماره کی
ژدهرداری ژ وان مارین نه گهر ب مروڅی څه بده ت، پشستی
نیف ده قیقی ژی مروڅی نه هیلیت.

د وی دهمیدا، ئاکمبای گو هل هنده ک دهنگان بوو ژ
دهرڅه ی کولانکی د هاتنه گوها، دهملده ست د جهدا
راوه ستا و نه لقی. دبیت ئه ف دهنکه یین هنده ک ئازهلین
هوڅ بیت به رده ف ویغه بهین، ئوو دبیت ب خه له تیغه هات
بیته د کونا هوڅه کیغه، ئها ئه څه ئه و هوڅه یی څه دگه ریته څه
کونا خوه. ما دی چ که ت نه گهر ئه ف جهه کونا هرچه کا
هوڅ بیت یان ژی یا گورگه کی ده ف ب خوین بیت؟ ما
دی کیغه ره قیت و ئه و ب له په قوتی یی گه هشتیبه قیره؟
لقینین وی وه کو یین کووره یانه!

ترسه ک که فته دلن ئاکمبای و هه ولدا یین خوه بلقینیت و
دهرکه قیت بهری روی ب روی بکه فته بهرام بهری قی
ئازهلن هوڅ و ده ف ب خوینی به رده ف ویغه دهیت.

دهمى پيى خوه بلند كرى و لښى، دهنگى شوينكووى بهيست
يى دبيژيت: بهيلن، ښى جارى ئه ز بهرى هه وه ب ژوور
كه ښم، بلا والى هه ردوو كينډرويشكان هلگريت و بمينته ل
دوماهيو. والى لى ښه گهراند:

– دى بلا.. شوينكو، ميړانى يا خوه يا ژنشكافه نيشا مه
بده.

د وى دهميدا، ټاكمبا نه دشيا چ بكه ت، مينا وان كه څرښ
ئو ښه هزاران ساله مت و راوه ستايى، ل جهى خوه
راوه ستا و گوهدارى يا هه ر چوار هه څالين خوه دكر،
ئو وين ژ نوو دهينه د شكه فتيښه و نزانن كو ټاكمبا بهرى
وان يى گه هشتييه شكه فتى و يى لى ب ژوور كه فتى. پاشى
هه ست پيكر كو كه سه ك يى ب نك ويښه دهيت، گوهل
دهنگى هه ناسه يا وى بوو، هه روه كو يى پيښه. د ښيا
تشته كى بيژيت، ډاكو ښى حسارا كوژه ك نه هيليت، لى وى
بيده نگوونا خوه د چيتراند. ژنشكافه، هه ست پيكر كو
دهسته كى ته زى گه هشته هه فكا وى. ئو ئيشاكو بوو ب
له په قوتى دهاته د شكه فتى ښه و ټاكمبا نه دديت، هه ر سى
سنيله يين دى ژى ب دويښ ښه بوون، دهستين خوه به ر هف

پیشفہ دریژ کر بوون، بیی کو ٹاکمبای ببینیت، دستین
وی ب حه فکا ٹاکمبای که فتن. دهملدہست گوہل قیژیہکا
دژوار بوو، کومہکا قیژی بیی دی بیی دژوار ددویف دا
ہاتن. پشتی ہینگئی، ٹاکمبای نہزانی کا ب دروستی چ روو
دا بوو، لی وی گوہل ہندہک دہنگان دبوو، مینا دہنگین
کہ فتن و قہرہبالغا ہہ سپان د کولانکہ کا تہنگدا.

پشتی فان دہنگان جارہکا دی ہہمی تشت بیدہنگ بوون،
ٹوو دہمی ٹاکمبا ژ وی جہی دہرکہفتی، دوو کیٹرویشکین
قہکوشتی ل بہر دہری وی کولانکی دیتن ل سہر کہقران
بوون، ہہروہسا تویرکہکی بچووک دیت، ہندہک مؤز و
مانگو، ٹوو پرتہکا ہشک ژ گوشتی خویرکی د تویرکیدا
بوون. ل سہر کہقرہکی روونشت و فیقیی خوش د خوار،
بیی چ ہزرہکی بکہت بہری خوه ددا ٹاسوی.

ٹوو دہمی رابوویہقہ کو قہگہریت، دہم نیزیکی نیقرؤ
ببوو، ژبیر نہکر کو ہہردوو کیٹرویشکان دگہل خوه
ہلگریت و وی تویرکی بچووک دانته سہر ملی خوه و
ہندی ہندی قہگہریتہقہ گوندی.

"۲"

کهسهکی ژ مهزن و زاروکیڼ گوندی "لومی" نه دزانی کا
بوچی هر چوار هه قال ل وی ئیڤاری د وهستیایی بوون؟
والی د لهنگی و ژ ئیشانی د نالی، ئیشاکوی سهری خوه
گریدا بوو، هندهک چپکین خوینا هسک ب جینیکین ویڤه
بوون، شونیکو یی ترسیایی بوو، ههروهکو هه فکا
شهیتانی بوو د دهستاندا، نه یا ئاکمبا یی بچووک بوو.
ئالوری ژی یی ترسیایی بوو، لی نه وهکو ترسا شوینکو
یی رهبن بوو. بو کهسهکی بهحسی سهفهرا خوه نه کر
بوون، هه رچهنده پرانی یا زاروک و مهزنین گوندی
پرسیار ژئ دکرن، لی چ بهرسف بو کهسی نه د دان. ئهو
کهسی ب تنی ب ساری سهح دکره وان و چ پرسیارین
دهرباره ی برینین وان ژئ نه دکرن، ئاکمبا بوو. پرتهکا
گوشتی هسک د دهفیدا بوو، د جوی و چ گرنگی ب چ
تشتان نه ددا، هه می زاروک و مهزنین گوندی ل دور
خرقه ببوون و د قیان بزنان کا چ لی قهومییه کو ئهف

همی برینه د له شی واند ا پهیدا کرین؟ ٹاکمبا ژی ل
ویښه تر یی راوه ستایی بوو. چ پرسیار نه دکرن، چونکو
وی ب تنی د زانی کا چ ل وان قه ومییه!

بهری روژ ئاڤا ببیت، هه رچوار هه ڤال ل سهر دارا خوه یا
هه ر جار کومبوون کو موغامه ره و چیروکان بو هه ڤدوو
بیژن، لی ڤی جارئ همی د بیده نگ بوون. جار جاره
هندهک هه ڤوکین کورت ل هه ڤ د گوهورین.

ژنشکه کیڤه والی تشته کی هه لایستی ب چقی دارا
به رامبه رڤه دیت، دهمی ب هووری سهح کریی، ئه و
هه ردوو کیڤرویشک بوون، بیین وی و هه ڤالین خوه ل ڤی
سپیډی گرتین، بهری بگه هه گری شهیتانی و بهری
شوینکو بچپته دناڤ وی کونا تاریڤه. وان هه ردوو
کیڤرویشک و همی تشتین خوه د تویرکه کیدا هیلا بوون
و د وی دهمی ترسیانیدا ره ڤی بوون و ب غاردان به ره ڤ
گوندی هات بوون، بیی کول دور خوه بزقرن و پویته ب
برین و زهرگه هیین خوه بکه ن. ئه و ب دورستی دزانیت کو
هه ردوو کیڤرویشک و تویرک ل سهر که ڤرین گری

شہیتانی ما بوون. ئوو دیتنا فان ہردوو کیٹرویشکان ل
سەر چقی داری، تشتہ کہ ناہیتہ باوہر کرن!

دہمی ہەر چوار ہہ فالان کیٹرویشک دیتین، جارہ کا دی
ترسیانہ فہ. باوہر کرن کو شہیتان ب خوہ دناف گری
شہیتانیدایہ و ئو ب خوہ بوو دناف وی کونا تاریدا خوہ
فہشارتی، ئوو وی کیٹرویشک بین ئینانہ گوندی و ب
وی داریفہ ہلاویستین یا وان کومبوونین خوہ ل سەر
دکرن. لی بوچی وی ہاریکاری یا مہ کر و تیر بہردانہ
وی زہلامی خرابکار، نی وی دزانی کو ئہم یی ہیکن
ئہلہویان دبہین و ہیلینکین وان خراب دکہین! ئیشاکوی
ئہفہ دگوت و بیرا وی ل وی زہلامی مہزن دہات یی دتیا
وان بیشینیت.

والی بہرسفا وی دا و گوت:

– ما کی گوتیہ تہ کو ئو وی تیر بہرداین شہیتان بوو؟

شہیتان ب تنی دناف وی گریدا دژیت! ئہز باوہر ناکہم
کو ئو دہمی خوہ ل دارستانی ببورینیت. پاشی ئو تیر
ل گوندی مہ بین ہاتینہ چیکن، ما وہ ہہرسی چوکلین

تیزین سهری تیری نه دیتن؟ د وی دهمیدا، ٹاکمبای خوه
 ژ داری نیژیک کر و مینا مهیمونکه کا ب سهر دارهکا
 گويزا هندی دکه قیت، ب سهر داری کهفت و پشتی سلافا
 کرییه هر چوار هه قالان، ل دهف وان روونشت. پشتی
 بیهنه کا بیدهنگی، دهستی خوه دریژکره کهمه را خوه و
 تیرهک ژئی ئینا دهر و کره دهر کفانی را، بهری وی دا
 فهزایی فرهه و ب توندی بهردا، دهمی تیر ژ کفانی
 فه رستی دهنگی فیتکه کی ژئی هات وهکو وی دهنگی بوو
 یی وان ل دارستانی بهیستی، دهمی ئه و زهلامی خرایکار
 لی پهیدا بووی و قیای ب داری خوه یی گرنج گرنج گهفی
 ل ژیانا وان بکهت.

هر نیکی بهری خوه دا هه قالی خوه و چ ناخفتن نه
 گوئن، د وی دهلیقیدا کهسه کی هزارا ٹاکمبای نه کر، لی
 ئهف دهنگی هه، هه مان ئه و دهنگه یی وان ل دارستانی
 بهیستی، ئوو ئهف تیره ژی وهکو وی تیرییه، ههروهکو
 کهسه کی هر دوو چیکرین! پشتی دهمه کی دریژ ژ
 بیدهنگی، ٹاکمبای کفانی خوه دانا سهر چقه کی ب رهخ
 خوهفه و گوته هر چوار سنیله یان:

- سوباهى كى دگهل من دى هيتته سهر گرى شهيتانى؟
 كهسهكى بهرسفا ئاكامباى نه دا و ههمى د بيددهنگ بوون.
 لى دهمى جاره كا دى پرسىيار كرى، سهرسورمانى ههر
 چوار گرت بوون. ئەقە چەند روژ بوون ئاكامباى هيقي
 ژى دكرن كو وى ژى دگهل خوه بيهن، لى نهۆ ب
 شههنازيفه يى پرسىيار ژى دكهت كا كى دقئيت دگهل وى
 بچيته سهر گرى شهيتانى. ئەرى ما دبیت كو ئاكامباى
 زانى بيت كال ويړى چ ل مه قهومييه؟ ئەرى ما دهمى
 ئەم ژ وى گرى رهقين، ما نه ترسه كا گهلهك دژوار بوو
 ل ديمين مه ديار بووى؟ ئەگەر نه، پا بوچى ئاكامبا
 بهروفاژى ههمى گوندييان قى رهفتارى دگهل مه دكهت؟
 ئەف پرسىياره و گهلهكيى دى د سهرى ههر چوار
 سنيله ياندا د لقلقين و سهح دكرنه ئاكامباى، كول نيژيكى
 وان ل سهر دارى يى روونشتى بوو.
 دهمى چ بهرسف بو نه هاتينه دان، هيدي ژ دارى هاته
 خوار و هيدي هيدي بهرهف كولكى خوه د چوو.

"۳"

ل روژا پاشتر، وهكو هه رجار دايكا ئاكامباي ل بهري
سپيدي هشير بوو، خوارنا تيشتي بو وان به رهه ف دكر،
ئوو دهمي چوويه د ژوورا ويقه، ل سهر جهان نه ديت،
ئهفه تشتهكي سروشتي بوو، گهلهك جاران سنيله بهري
تيشتي هشير دبوون و دهر دكه فتنه ياريا، لي ئهوا دايكا
وي ب گومان ئيخستي ساريا جهين وي بوو. ئه گهر
ئاكامباي بهري بيتهكي جهين خوه هيتا بن، دا د گهرم بن.
لي وهسا دياره كو ئاكامبا بهري سپيدي يي هشير بووي
و يي دهر كهفتي. ژ بهر قئ چه ندئ ذي، وي پرسيارا وي ژ
سنيله يين دي دكر. ئوو دهمي ههمي د كولكين خوڤه و ل
سهر داران ياري دكرن، ئالوزي يا دايكي پتر لي هات و
دهست ب گريان و ناليني كر.

ههر چوار سنيله يان ئيشاكوي و والي و ئالوري و
شوينكوي، كهسهكي ژ وان نه گوته دايكا ئاكامباي كو
كوري وي بريارا داي بچيته سهر گري شه يتاني. ههر

چوار ھه ڦال، پشتی ٺهوا لی قهومی نهویرن، خو بهحسی
گری ژی بکهن. ژبه ر ڦی چهندی، ههمی دبیدهنگ بوون
ههتا کو هندهکان پیشنیازکری کو ب دهرکه ڦن و ل
ٺاکمبای بگه ریین.

دهم بله ز د بووری و ٺاکمبا نه ڦه گه ریافه گوندی، ٺهوین
چووین لی گه ریاین دهست ڦالا زڦرینه ڦه. لی دگه ل ٺیڦاری
زڦریڦه و سی کیڦرویشکین کووڦی دگه لدا بوون. د وی
سه ڦه را خوه یا نهینی دا نیچیر کر بوون. ژن و زهلام و
هندهک زاروکیڦن گوندی ژی هاتنه نک کوکلی ٺاکمبای و
ههمیا گازنده ژی کرن کو هوسا ب تنی ژ گوندی
دهردکه ڦیت، چونکو ٺه ڦ ده ڦه ره نه یا ٺیمنه و ل هه رچوار
ره خین گوندی مه ترسینه، ریگر و دزین دهریایی مشتی
ٺاڦ دارستانی و بهر لیڦا دهریایینه، هه ر ده می که سه کی
ب تنی دبینن، هیرش دکه نی. ده ڦی وی گریددهن و ب
ته عدایی زنجیر دکه ن و دبه ن کو بڦروشنه خودانین
پاپوړین بیانی. ٺه وی ژی دگه ل خوه دبه نه پشت دهریایی،
که سه ک ب دروستی نزانیت کا ل پشت دهریایی چ لی

دڪن، چونكو ڪهسهڪ نه ڦهه گهرايه ڦهه دا بزائين ڪا ڇ لئ
دهين.

ريگر ڙي هه مي تشتان ڙي دستين، خو ڇه رمي ٺاڙهلي،
ٺهوي دڪنه بهرخوه، ڙ مروڦي دستين، لئ ٺهوي پتر هه ز
ڙ زينه تين ڙن و زهلامان دڪن، چونكو دبه نه گوند و
باڙيرين دور و دفروشن.

ٺهوي گزندين ڙ ٺاڪمباي هاتينه ڪرن مههمدار بوون، وان
دڦيان وي بترسينن ڊاڪو ب تني دهرنه ڪه ڦي ته جهين
دووري گوندي، چونكو ل ڦي سڀيڏي ل هه مي جهان لئ
گهريا بوون و نه ديت بوو، ٺاڪمبا چوو بوو هندهڪ جهين
دور ڪو ڙبلي زهلامان ڪهسهڪي دي نه چوويي. لئ وهسا
ديار بوو ڪو شيرهت و ترساندا وان ڇ ڪارتيڪرن ل
ٺاڪمباي نه ڪر بوو، چونكو وي دزاني ڪو ڇ تشتي خراب
نه ڪريهه، هه مي ٺهوا ڪري د بهرڙهوهندا گوندي و
گوندياندا بوو. ما بهري ڇهند روڙان وي هه رڇوار سنيله
ڙ وي دڙي خرابڪار قورنال نه ڪر بوون، ما نه هه ردوو
ڪيفرويشڪين وان، ٺهوي د ده مي رهڦيندا هيلينه ل سهر
ڪه ڦران، بو ڙفراند بوونه گوندي؟ ٺهوجا بوچي مهزن

گازندا ژئ دکن و سنپله ژئ وی دگهل خوه نابهنه راف
و نیچیرین خوه؟

دایکا وی ههرسی کیفرویشک ژئ وهرگرتن و دلخوشیا
خوه یا دلدلدا فهدشارت، وی شههنازی ب کوری خوه یئ
بچووک دکر کو دشیت ب تنی دهرکهفیت و وان نیچیران
بکته بین کو هندهک جاران زهلام ژئ نهشین بکن.
دهمی ئاکمبای دایکا خوه ب فی شیوهی دیتی، گوتی کو
ئهو ب جههکی باش ژبو نیچیری دکهفیت و نه گهلهک
دووره ژ گوندی، دفا بو وی بهحسی گری شهیتانی ژئ
بکته، لی بیرا وی ل وی چهندی هات کو زهلامان ب خوه
نهفین بچنه وی جهی، ئینا د دلی خودا هیلا. مادهم زهلام
نهچنه وی جهی، دی چهوا هیلن ئهو بچپته ویری؟

بیدهنگ ما، لی د دلی خوه دا بریار دا کو ب بهردهوامی
بچپته وی جهی، ههتا کو ئارمانجا خوه یا دیتنا هیکن
ئهلهویان ب جه دئینیت، ل جارا ئیکی گهلهک ئاستهنگ
کهفتنه د ریکا وی دا و نهشیا بهردهوامی ب لیگهریانی
بدهت، ل جارا دووی ژئ نیفهکا دهمی خوه ل وی دهشتا
نیزیکی گرین کهقرین بوراند ب نیچیرا کیفرویشکانفه.

ھەرچەندە د قى جاریدا ۋى گەلەك ھېلىنكىن ئەلھۆيان
 دېتىن، لى ھەمى د قالا بوون و ھېكەكا ب تنى ژى نە دىت.
 لى ئەقجارە بريارا خوە دا بوو كو وەكو ھەرچار دگەل
 ئەلندى دەركەفیت و وەختى خوە ب چ كار و ئەركىن دىقە
 نەبەت.

چەند رۆژەك پىقە چوون، پاشى رۆژەكى دگەل ئەلندى
 ھشيار بوو، چەكى خوەيى خۇشتقى (تير و كقان) دگەل
 خوە راكرن و ئەو تويركى بچووكى ھەرچار سنىلەيان
 ھىلايە ل سەر گرى شەيتانى، دگەل خوە راكر. رىك يا
 ئاشكرا و كەھى بوو، سەرەراى ۋى چەندى كو ئاكەباى
 وەسا ديار دكر كو پويته ب چ ناكەت، لى گەلەك يى
 ھشيار بوو، چاف و گوھىن ۋى ب رىكىقە د گرىداى
 بوون، دەمى ب رىقە دچوو، نە ستران د گۆتن و نە فیتك
 قەددان، وەكو شىران ب رىقە دچوو، ھند يى تەنا و
 بىدەنگ بوو، ئەگەر ئىك ب رەخقە با، گوھل رىقەچوونا
 ۋى نە دبوو. ئو دەمى گەھشتىيە گرى شەيتانى، بەرەف
 لايى دووى چوو، ئىك ئىكە ب سەر كەقران دكەفت
 ھەتاكو نىزىكى شكەفتا تارى بووى، ژ قى لايى يا فرەھتر

بوو، هندهک روڼاهى د گه‌هشتى و نه گه‌لهک يا تارى بوو. چنه‌د پينگافه‌کا ب ژوورکه‌فت، بيښنه‌کا نه‌خوش ژلايين وئ دهات و تژى دفنا کر. بايى څى جهى يى راوه‌ستاي بوو، هه‌ر وهکو نه‌غه چنه‌دين ساله نه‌هاتيه گوهورين. هه‌ستيکين سپى ب ئاشکرايى ل سهر که‌څرڼ رهش و تارى د به‌لاڅبوون. ئاکمباى ژ نه‌دل سه‌ح دکرڼ و بيښنا وى ژى ته‌نگ د بوو، هزرکر کو ژ څى جهى ده‌رکه‌څيت، داکو خوه ژ څى جهى بيښ ته‌نگ قورتالکه‌ت، لى وهکو هه‌رجار يى رکويى بوو، ده‌مى برياره‌کى دده‌ت ليڅه نابيت، بريار دا بوو کو هيکين نه‌له‌ويان ببينيت، چ ئاسته‌نگ بکه‌څنه د ريکيدا، دى هه‌ر لى گه‌رييت. ده‌مى چاڅين وى ب هندهک هه‌ستيکان که‌فتين ته‌زينکه‌ک ب سهر له‌شيدا هات، نه‌وه‌ستيک گه‌لهک نيزيکى بين مروڅان بوون. وه‌سا هزر کر کو هرچه‌کا مه‌زن يا ژناف که‌څران ده‌ردکه‌څيت و يا هيرش دکه‌تى، پاشى هزر کر کو نه‌وه‌ يى بوويه هندهک هه‌ستيکين وهکو وان هه‌ستيکين وى ديتين و که‌سه‌ک نه‌کاريت ژ هه‌څ فاقيريت.

ئەو ميناكى وى دىتى، يى ب ترس بوو. لى ئاشوپا وى ژ
 كه توارى ب ترس تر بوو. لى ترسا وى ل قى جارى نه
 خهون بوو، نه ژى ئاشوپ، ئەقە يى گوھل دهنگهكى
 دبىت ژ پشتقه دهيتى. ئەو دهنگ يى مژدار بوو، نه شيا
 بنىاسيت، نه ئاخفتنا د ناقبەرا دووكه ساندا بوو، نه ژى
 پيژنا پى يىن هرچه كا مەزن بوون. ئاكامباى پشتا خوه ب
 ديوارى شكەفتى قە نا و ما ل هيقيى كو نهينيا قى
 پسته پستا سەير ئاشكرا ببىت. د دەمەكى كورت دا ئەو
 دهنگ ئاشكرا بوو. هندهك زهلامان دگەل هەف سوحبەت
 دكرن، وەسا ديار بوون كول نيزىكى دەرى شكەفتى، ل
 سەر كه قەرەكى د روونشتى بوون و دانوستاندا هندهك
 كارين خوه يىن تايبەت دكرن. ئاكامباى دەست دا كه مەرا
 خوه، تيرەك كيشادەر و دانا بەر كقانى، ژبو هەر
 بويەرهكى ژنشكافە، خوه بەر هەفكر. ئەگەر هاتنه د
 ژوورقە و نه هيلان ب سەلامەتى دەر كه قىت دا ئىكى يان
 دووان بيخته عەردى، نه يى ترسيابى و نه يى ئالوز بوو،
 ئەو ب خوه هەردەم هۆسانە. دەمى بويەرهك ژنشكافە بو
 پەيدا دبىت، ل سەر خوه و ب ژيرمەندى رەفتارى دكەت.

لئ وھسا دیار بوو، کو ئو زهلام نه هاتنه د ژوورقه و ل
سهر ئاخفتنا خوه د بهردهوام بوون. ئیکی ژ وان دگوت:

– ئەم نهشیین هەر روژ بچینه باژیری داکو فان تشتین
ئەرزان بفرۆشین، یا باشتر ئەو کو هەر تشتهکی مینا
پیستی و بهرین بهادار و زینهتان کۆم دکهین، ل قیره
قهشیرین. ئوو ههردهمی دزی بین مه زور بوون، هینگی
دئ بهینه باژیری کو بفرۆشین. ئیکی دی بهرسف دا:

– هزرهکا باشه، ئەم دئ ل سهر جهی پیک هین و دئ
زیرهفانهکی دانینه بهر وی جهی ئەم تشتین خوه بین
دزیی دکهینه تیغه.

– ما دئ بوچی زیرهفانی دانینه بهر؟ دئ جههکی
ههلبژیرین کو شهیتان ب خوه ژی نه گههتی. ئەز دبیزم
مه باوهری ب ههف ههیه.

– دئ باشه، پا چ جه ژ فی کهفری باشتر نین، تشتین
خوه دئ دانینه پشت کهفری و دئ ب هندهک چقین داران
و کهفرین بچووک داپوشین.

– ئەم ل سەر جەھى پىك ھاتىن، نھۆ دا دانوستاندنى ل
سەر پلانى بکەين.

ئاخفتن دناقبەرا دزیکەراندایا ئاشکرا بوو، ئاکمبای گەلەک
پى نە دقيا کو بزانيت کا فان دزیکەران چ فەشارت و دى
چ تشتى دى فەشىرن، ھەمى تشت د ئاشکرا بوون. لى
دەمى سوحبەت گەھشتىيە سەر پلانىن دزیکرنى، ب باشى
گوھىن خوھ فەچنىن داکو چ پەيفىن پلانا وان ژى نەچن.

ئىكى ژ وان دئاخفت، وەسا ديار بوو کو سەرۆكى وانە،
چونکو ئاخفتنىن وى د فەبىرى بوون و کەسەک دەر را نە
دئاخفت: "ھەر وەکو بەرى نھۆ ژى من بو وە گوئى، باکو
دى جلكين سحر بەندان کەتە بەرخوھ و ھەمى تشتين
پيدقى دى دگەل خوھ راکەت و دى چیتە د وى گوندى دا
پى مە دقیت دزى ژى بکەين، ھەلبەت پشتى زەلام د
گوندى دا نەمىن، پاشى باکو دى چیتى، دى جەھەكى
فەدەر بو خوھ ھلبژيريت و ب ھەمى دەنگى خوھ دى
گازى کەت. دەمى ژن و زارۆک و پیرەمىزل دۆر خرڤە
دبن، دى بەحسى شيان و سحر بەندييا خوھ بو کەت،
باشترە ژى ئەگەر بيژتى کو وى شيانين چارەسەر کرنا

ھەمى نەخۆشبييان ھەنە و ھەتا نەخۆش ساخ نەببیت، چ
 پارەيا ژ خودانىن نەخۆشى و ھرناگریت. ئوو دەمى
 باوھرى يا گوندييان پى دەھت، بلا سەحكەتە ھەمى
 حالەتان و ئىك ئىكە بلا لىنئيرينا وان بکەت و وان
 دەرمانىن مە ژ باژيرى ئىناين بلال سەر بەلاقكەت. دەمى
 خەلک ب سەربەندىقە مژوول دبن، ئەم دى ئەرکى خوە
 ب کاملانى تەقافکەين. ئەو دەمى ئەو خاترا خوە ژ
 نەخۆشىن خوە دخوازیت، ئەم دى گەھینە ئيرە و دى ل
 ھىقىي بين.

— باشە، نھۆ ھەمى پلان يا ئاشکرايە، يا ماى ئەم گوندان
 دەسنیشان کەين و فەرە ئەف کارە ھەمى ب دوو سى
 رۆژان تەقاف بببیت، ئانکو بەرى نھينيا مە ئاشکرا بببیت.
 وەسا ديارە ھەمى ل سەر ئى پيشنيازى پىک ھاتن، لەوا
 سەرۆکى وان بلەز لى قەگەراند:

— ئەقرو ھەردوو گوندين (مابۆ) و (شاکبۆ)، سوباهى ژى
 گوندى (لومى) و (تيجانى).

"۴"

دهمی ئاکمبای ههمی ئاخفتنین دزیکه‌ران بهیستین و پلانا وان یا دزیی زانی، ئوو دهمی وان ناڤی گوندی وی یی خوشتقی ئیناین، که‌رب و کینا خوه ب زه‌حمه‌ت دادعویرا. هه‌ستین وی فیریان و تیر ل به‌ر کڤانی شداند و هه‌ولدا ل دویف وان بهییت، لی به‌ری هه‌ر کریاره‌کی بکه‌ت، هاته بیرا وی کو هیشتا پلانا خوه ب جه‌نه ئینایه. هیشتا ده‌م گه‌له‌ک یی مای کو وان سزا ده‌ت یان ژی د ده‌می کریارا دزیکرنیدا وان بگریت.

ب فی مه‌ره‌می، دزیکه‌ران گری شه‌یتانی هیلان و به‌ره‌ف گوندی ما‌بوی دانه ری، ئاکمبا ژی دناڤ قول‌اچکین شکه‌فتی ل هیکیڤ ئه‌له‌ویان د گه‌ریا، لی وی چ نه‌ دیتن. د ری‌کا فه‌گه‌ریانیدا گه‌له‌ک هزریڤ خوه د فی بابه‌تیدا کرن. ئه‌ری ئاگه‌هداری یا هه‌رچوار هه‌قالین خوه بکه‌ت یان نه‌ه؟ ما دی هه‌قالین وی ل به‌رامبه‌ری هیز و پلانین ڤان

دزیکه ران چ کهن؟ یا فەرہ کاره کئی بله ز و مجد بهیته
کرن، بهری هه می تشت ژ دهستی دهرکه فن.

هه کو ئاکمبا ب دهست قالایی نیزیکی گوندی بووی، ئەف
هزره ب تنی د سهریدا بوون. لهوا بهری بجیته مال،
ئیکسه ر چوو سهر دارا هه رجار هه قالین وی ل سهر د
روونشتن، وهسا هزر دکر کو دی هندهک هه قالان ل سهر
قورمی وی یی لار بینیت، کو یی سوچه ته کا دوور و
دریژ دکه ن. ب راستی ژی هه می گهنجین گوندی ل وی ری
دیتن.

هه رچوار هه قالین وی والی و ئیشاکو و ئالوری و
شوینکو، ئوو هندهک گهنجین دی بین گوندی ژی ل وی ری
بوون. وهکو هه ر جار سلاق کرئ و بیدهنگ روونشت،
وهسا خویا کر کو وی نه قیت پشکداری یا سوچه تین وان
بکه ت. پشتی دهمه کئی کورت، گهنجین گوندی فه ره قین،
ئاکمبا و هه ر چوار هه قال ب تنی مان. ل وی ده می
ئاکمبای دهقی خوه فه کر و گو ت:

– گه لی هه قالان، گوندی مه یی د مه ترسیی دا.

کەسەکی چ گرنگی نەدا فی ئاخفتنا ژنشکافه، نەمازە ب
هزرا وان ئاخفتنە کە چ رامان بو نین. ما دی گوند د چ
مەترسی دا بیت؟ ما خو نە دی ستیرهک ژ ئاسمانی
رژینیت و دی گوندی ویرانکەت، یان ژێ عەرد دی شەق
بیت و دی گوندی داعویریت؟!

جارەکا دی ئاکمبای ب دژواری گۆتەفە:

– ئەز یی دبێژمە وە ئەم و گوند یی د مەترسییدا، ما
هوون تی ناگەهن؟

– هەلبەت ئەم تی ناگەهین (ئیشاکوی گۆت) و پیئە چوو:

– ما بوچی تو بو مە شروؤفە ناکەیی؟!

ئاکمبای چێروکا دزیکەران ژ دەسپیککی هەتا دوماهیی بو
فەگیرا، کا چەوا چوو بو گری شەیتانی و چەوا چوو بو
دشکەفتیئە و گوھل پستەپستی بووی، پاشی کا چەوا ئەو
دەنگی پستەپستی بو ئاشکرا بووی و گوھل پلانین
دزیکەران بووی کو دزیا ھندەک گوندان بکەن و گوندی
لومی ژێ د پلانا واندایە.

دهمى ژ ښى چيروکى ته ښاښووى، ئيشاکوى ژى پرسيار
کر:

— ته دښت ئه م باوهر بکهين کو تو يى چوويه سهر گرى
شهيتانى و يى چوويه د شکهفتا تاريخه.

— بهلى، گهلهک جاران ژى ئه ز ب تنى يى چوويمه ويړى.

والى ب گرنښينه کا مژدار و پيترانکيښه گوتى:

— هه ښالى خوشتنى، دبیت د خهونيدا بيت.

ټاکمباى لى ښه گهراند:

— راستييه و ئه گهر وه دښت دى بو وه به حسى شکهفتا
تارى که م.

ټالورى ب پيترانکيښه گوتى:

— دى بو مه به حسکهى؟! مه هزار جاران بو گه نجين

گوندى يا به حسکرى، ما ته دښت وي بيژى يا مه بو

هه وه هميا گوتى و ښه گيراي؟

ئاكمبا ژ فئى بى باوهريى و ترانه پيكرنى بيزار بوو، ب
دژواري لى فهگه راند :

– گوهدنه من، ههتا نهۆ من ترانه ب وه نه كرينه و ئەز
نه ئاخفتيمه، ئەگەر من بقت دى وه هەر چواران كه مه
پيکه نوکين گوندى هه ميين.

هەر چوار هه قالان سهح دکرنه ئيکو دوو، نه دزانين کا
مه ره ما ئاکمباى ب (دى وه كه مه پيکه نوکين گوندى) چييه.
خۆ نه ئيکی چيروکا ره قينا وان ژ شکهفتى و هيلانا هەر
دوو کيفرويشکان و تویرکى فيقى بو گوتيه؟ هه مى ل
سه ر وئ چهندي پيکهات بوون کو فئ نهينى بو كه سه کى
نه بيژن، يان ژى دبیت گوهل چيروکا ترسا وان ل
به رامبه رى وى خرابکارى مه زن بوييه!؟

هه بيت نه بيت، ئيکی ژ هه رچوار هه قالان خيانه تا كرى و
ئهف چيروکه يا بو ئاکمباى گوتى.

هه رچواران ئەف هزره د کرن و ل هيفيى بوون کو ئاکمبا
ب خوه بو وان شروقه بکهت، کا وى چهوا ئەف نهينيه
زانبيه، پشتى دهمه کى ژ بيدهنگيى، ئيشاکوى هيدي گوتى:

– ما ته تشتهك دهر باره‌ی مه بهیستییه كو هوسا دگهل
مه د ئاخقی.

ئاكمبای تبالا خوه دريژ كره ههر دوو چاقین خوه و
گوتی:

– نه‌خیر، لی ب ههر دوو چاقین خوه من یا دیتی.

ئیشاکو بههتی و بله‌ز گوتی:

– بیژه مه، ته چ دیتییه!؟

هیدی و ل سهر خوه، ئاكمبای دهستی خوه كره د پاخلا
خوه‌دا و تویرکی فیقی، ئه‌وی ههر چوار هه‌قالان هیلایه ل
سهر كه‌قران و ره‌قین، ئینا دهر.

دهمی تویرك دیتین، هه‌می د جهدا بههتین، چونكو ئه‌ف
تویركه نیشانه‌كا ئاشكرا یا ره‌قینا وان بوو. پشتی هینگی
بیرا وان ل هندهك بویه‌رین دی هاته‌فه، ل ده‌سپیکێ چ
گرنگی نه دابوونی، بیرا وان ل ههر دوو كی‌فرویشكین ب
داریقه هلاویستی هات، ما ئه‌گهر ئاكمبای نه ئینا بن، كی
ئیناینه؟

بیرا وان هات، دهمی ل دہف وان ٹاکمبای تیرا تیڑا سنی
 چوکل ژبہر کہمہرا خوہ کیشایہ دہر و د بای وەرکری.
 ئەقجا چ پی نہقیت کو ٹاکمبا بوو تیر د وی زہلامی
 خرابکار وەرکری، ئوو ئەوی د شکہفتیفہ ژی ٹاکمبا بوو،
 دهمی شوینکوی دەستی خوہ دانایہ سہر حەفکا وی و ژ
 ترسادا رەقی، ھەر وەکو وی دەستی خوہ بی کریمی دەقنی
 شیریدا. دهمی ٹاکمبای دان ب قی ھەمی دای، کہسەک ژ
 وان نہشیا وی درەوین دەر بیخینیت.

ل دەسپیکئی ئەف نہینییہ ل وان قەشارت بوو، ژبەرکو
 ئەو ب خوہ یی جوانمیر بوو، نہ دقیا بو گەنجین گوندی
 خویا کہت کو د رەوشین تەنگاقداد ئەو ب تنی خوشمیر و
 ویرەکہ. لی دهمی ترانہ پی کرین، نہچار بوو کو قی
 چیرۆکی بو ئاشکرا کہت. نہۆ ژی ل دہف وی ھەمی د
 سہر چەمیاینہ و ل ھیقینہ کو ئەو تشتەکی بیژیت دا
 باوہریبا وان ب وان بزقرینیت. ژ بیدەنگی و نەلقینا وان
 ئاشکرا دبوو کو ب قی ریکی یی داخووا لیبۆرینی ژی
 دکەن و ژ نہۆ پاشقە، ئەو ھەمی دی کہقنہ د بن فەرمانا
 ویدا، چ یا بیژتی دی کەن.

"۵"

ئاكمباي نەدۇيا خودانى بريا را ئىكانە بيت، ھەرچەندە وى پلانە كا كاملان ھەبوو ژبو گرتن و ريگرتنا دزيكەران. بو ماو ھەيەكى دريژ دانوستاندن دناقبەرا خودا دكرن و ل دوماھيي ژى گەھشتنە ھزرە كا ئىكگرتى. تىشتى گرنگ د قى پلانيدا ئەو بوو كو كەسەكى دى ژبلى وان ب قى چەندى نەھەسييت، ئەو ھەر پىنج ب تنى د كارن كەمىنەكى ل بەر دزيكەران قەدەن و ژنشكافە ب سەر ھلبىن و بگرن. لەوا ھەمى ب ئارامى بەرەف كۆلكىن خۆقە چوون، ھەميا باوەر دكر كو دگەل ئەلندا رۆژا پاشتر دى شىن بەرسىنگى دزيكەران گرن. دناف نقىناندا ژى، ئاكمباي پلان د سەرى خودا شرۆفە د كر و دەستى خوە دريژ كرە وان وەرىسپىن بەرھەفكرىن. پاشى پرؤسا بەرسىنگرتنى ھەمى د سەرى خودا ئەنجام ددا، ھەرۋەكو راستى.

پلان ٺهڻو ٻوڙ ڪوڙي وڙي وڙي شونڪو زيرقاني وڙي رڙي
 بڪن يا دگهه گري شهيٽي وڙي گونديڻ دهوروبه، ٺو
 ٺاڪمبا ڙي دڙي موغدارهڪي ل بهري وان بيت ل سه
 ههمان رڙي، ههمي دزڪه بهين دڙي ٺاڪمبا يا وان
 ڪهت. ٺيشارهتا وان ڙي ٺهڻو ٻوڙ ڪو ٺاڪمبا چاڙيڪرنا
 دهنڪي بالندهڪي شهڙي بڪهت، دڙي وڙي دهنڪي ب دڙواري
 ڙي خواهه بهردهت ڪو ههمي ههڙي دڙي گوه لڙي بيت.
 پشتي گوه ل دهنڪي ٺيشارهتي دبن، دڙي خواهه ل پشت
 داران ههڙي وڙي چاڙيڪري وڙي دويچوونا دزڪه ران
 ڪهن، ههڪو دهينه دگونديدا. ههچوار ههڙي خواهه ڪره
 دوو پشڪ، ههڪو دوهڪس دڙي دويچوونا دزڪه ڪهن،
 ٺو ٺاڪمبا دڙي دويچوونا دزڪه رڙي سيي ڪهت، ٺهڻو
 خواهه دڪهته سحر بهند. ٺو دهمي ياري دهست پڙي دڪهت،
 دزڪه رڙي سحر بهند دڙي گههه پهرڙي گوندي، ٺاڪمبا دڙي ل
 سهري دارهڪي بيت وڙي دويچوونا لڙي وڙي ڪهت.
 دڙي ههمي تڙي بينيت وڙي دهمي پڙي، دڙي ل گوهي
 پڙي دگهه ههڙي رهندي ڪهت. ههچوار ههڙي
 ڙي دڙي ب دويچ ههڙي دزڪه رڙي دڙي ڪهن، ڙي دوره
 دڙي سهڪهڻي وڙي دهمي ڪريارا دزڪه دڙي گرن و

دهسته سهر کهن. ههردوو ههڤال ب دويف دزه کيفه بوون،
 وهريس و پيندڤي بين گرتنا وان ئي بوون. ههکو دزيکه
 ب سهر دارهکي دکهڤيت و دچيته دکولکه کيفه و خوه
 دچه مينيت دا تشتين مالي بدزيت، ژ نشکافه دوو ههڤال
 دي ب سهر هلبن و دي ب موکمي گريدهن و دي هيلنه ل
 وي جهي. ئوو دهمي ههر چوار ههڤال ئه رکي خوه ب
 تهڤاڤي ئه نجام دهن، دي ڤه گه رنه ڤه نک ئاکمباي و ب
 ههڤرا دي دزي سحر به ند زي گرن و پاشي دي پلانا ڤان
 دزيکه ران بو هه مي گوندييان شروڤه کهن، ههر دهمي
 گوندييان باوهر نه کرن، دي ئينه نک ههردوو دزيکه رين
 گريدياي دناڤ کولکانڤه. ئه ڤ پلانا ههر پينچ ههڤالان
 داناي، پلانه کا کاملان و موکم بوو، چ بياڤي سه رنه که فتن
 تيدا نه بوو، خو ئه گه ر دزيکه ر پلانا خوه بگوهورن يان
 نه هينه ئي گوندي زي، ههر پينچ ههڤال ب چ خساره ت
 نابن، چونکو که سه کي ژ گوندي نه دزاني کا دزيکه ران چ
 پلان بو گوندي دانايه و کا ههر پينچ گه نجان چ پلان ل
 دزي دزيکه ران راچاندييه. ژ بهر ئي چه ندی زي گه نجان
 بريار دا بوو کو چ به حسي ئي پلاني بو چ که سين گوندي
 نه کهن.

"۶"

ل روژا پاشتر، هه‌رپینج گهنج هشیار بوون و ل دویف
پلانا دانایی هه‌ر ئیک چوو جهی ئه‌رکی خوه.

هه‌ر دوو ژ وان یی چاقدیری یا ریکه‌کا سه‌ره‌کی دکر ژ
وان ریکین دهینه گوندی لومی.

ئاکمبای ژی خوه دناف داراندا فه‌شارت بوو، دویفچوونا
بیافه‌کی به‌رفره‌هی وی جهی دکر، چونکو دوور نینه
دزیکه‌ر دناف داران را بهین و ژبو هشیاریی و خو
پاراستنی د ریکا فه‌رمی را نه‌هین.

ئه‌فجال سه‌ر وی یا فه‌ر بوو کو نه‌تنی چاقدیری یا
ریکی بکه‌ت، لی پیدقییه چاقدیری یا هه‌می زه‌قیین به‌ر ب
ریکیفه‌ ژی بکه‌ت، داکوچ دزیکه‌رین به‌لقتی ژبه‌ر چاقین
وی به‌رزه‌نه‌بن و ل داویی ژی ببه‌ت به‌لا بو وی و خیزانا
وی و خه‌لکی گوندی وی.

دەمژمىرەك و دوو بۆرىن و دزىكەر ديار نە بوون، رۆژ
ب نىقى ببوو، زەلامەك ژ گوندى دەردكەفت، بى تەنا و
خاڧ بوو، دەمى ئىشاكوى ئەو زەلام د قى رەوشىدا دىتى
سەرسۆرمانى گرت كو ب قى نەساخىيئە دچىتە نىچىرى،
ئىشاكوى ئەو باش دنياسى، ما چەوا بابى خوە نا
نياسىت؟! بەرى دوو رۆژان وى بابى خوە د قى رەوشا
نەساخىيئە هتلا بوو دناڧ نئىناندا.

ئىشاكو ب نك بابى خۆڧە چوو، ئاكامبا و پلان و دزىكەر
هەمى ژبىر كرن، دەمى گەهشتىيە بەرامبەرى وى، ژى
پرسىارك:

– ئەز دىنم تو بى باش دى، لى تو بوچى خوە زەحمەت
دەدى و ب قى نەساخىيئە دەردكەڧىيە نىچىرى؟

– ئىشاكو... ئەڧە تو ل ڧىرەبى؟! تو بوچى ناچىيە گوندى
و وى نۆژدارى سحر بەندى زىرەك ببىنى، قى سپىدى
هاتىيە گوندى و ئەز بى پاره چارەسەر كرىمە. هەمى
نەخۆشان بى پاره چارەسەر دكەت.

دهمی ئیشاکوی گوھل گۆتتین بابی خوه بووی، بههتی و
چ ئاخفتن نه کرن. ئیکسه ر ب نک هه قالین خۆفه غاردا و
فیتکین ئیشاره تی ژ دهقی خوه بهردان کو هه می هه قال
خرقه ببن. دهمی هه می گه هشتین هه ف و چیرۆک زانین،
بیی گیرۆ بوون هه می به ره ف گوندیقه چوون. دهمی
گه هشتینه گوندی، کومه کا خه لکی ل دور نوژداری
سحر به ند خرقه ببوون، تورپه بوون و گه له ک بیزار بوون،
چونکو چ هیقی د سه رکه فتنا پلانا خوه دا نه دیتن. لی
ئاکمبای، ئه وی چ جارن ته سلیمی بیزارین نه بووی، شیا
هه قسه نگی یا هه قالین خوه بیاریزیت و به ری وان بده ته
ئه نجامدانا ئه رکین وان.

ب قی چه ندی، فه رماندا هه می هه قالان کو بله ز هه می
کولکین گوندی تیکفه دن و بیی کو هیچ گومانه کی ل
ده ف گوندییان په یدا که ن، ل دزیکه ران بگه ریین.

هه ر پینچ هه قال وه کو سفوره یان ب سه ر داران دکه فتن و
ل دزیکه ران د گه ریان، کیمتر ژ نیف ده مژمی ری هه می
کۆلک تیکفه دان و چ شینوارین دزیکه ران، د چ کۆلکانقه
نه دیتن. دهمی زقرینه فه نک سحر به ندی کو بگرن، خه لک

ڦه ره ڦي بوو، سحر به ند ژي چوو بوو، ب وي هيڅي ځي کو
روژا پاشتر دي ڦه گه ريته ڦه گوندي.

څاکمبا وهکو دینان لي هات بوو، دگه ل هه ڦالين خوه ل
ناڦ دارستاني د گهريان ډاکو سحر به ندي ببينن و بگرن،
خه لکي گوندي ژي سهح ډکرنی کو هه ميی ب غاردان
هاتو چوويی ډکه ن و که سهک چ تي نه دگه هشت.

پشتي دهمه کي کورت قيژييه ک ژ کولکه کي بلند بوو،
چه ندين قيژي يين دي ژي ژ هندهک کولکين دي دانه
دويڦ. د دهمه کي کورت دا قيژي يين ژنکا دناڦ گوندي
دا به لاقبوون و هه مي پي حه سيان کو زينهت و تشتين
وان يين گرانبا هاتينه دزين. که سهک ژ گونديان نه شيا
چ بکهت، دزيکه ر ب دزيقه يين هاتينه د گوندي دا و
که سهک پي نه حه سيابه.

"۷"

ٹاکمبا و ھەرچوار ھەقالین خوە روونشتن و دانوستاندن
ل سەر پلانەکا نوو دکرن کو شوونا پلانا وان یا
سەرنەکەفتی بگریت. لی د قی جاریدا دی مجدتر و
ھشیارتر بن، خوە گیرۆ نە کرن، ئیکسەر ژ داری ھاتنە
خوار و ژ گوندی دەرکەفتن. ژنین گوندییان ھیلانە دناڤ
خەم و گریا واند، چونکو ھەمی تشتین گرانبھا بین قی
گوندی ھەژار نەما بوون. زینەت و تشتین گرانبھا بین
دایکین وان ژی، ئەوین میرین وان ل بەرامبەری وان
پیسیتین ئازەلین نیچیرکری بو ژ باژییری کرین، ھاتبونە
دزین.

نیڤەکا ری بری بوون بیی کەسەک پەیفەکی ژی دگەل
ئیکی باخڤیت. ٹاکمبا ل بەری وان د چوو، ھەرچوارین دی
ژی ب دویف قە بوون.

هه می هیقی و ئارمانجا وان ئەو بوو کو سامانی گوندییان
قهگهرینن و دزیکه ریڤن بی ئۆل سزا دەن.

سزایه کی هه ژى پیسی یا وان بدهنى.

دهم ئیقاری بوو، سنیله ژى هیشتا ب ریقه بوون و دناڤ
دارستانیدا د چوون، گه له ک ژ ریڤن دوورکهفت بوون،
وان نه دڤیا ریگرهگ بکهفته د ریڤا واندا یان ئاستهنگهک
وان گیرۆ کهت، نه ژ بهر هندى چونکو ژى د ترسیان، لی
چونکو وان ئارمانجهکا دی ل بهر بوو. هزرهکا ئیکانه د
سه ری هه میا دا بوو کو دزیکه ران ببینن و تۆلین خوه و
بین گوندییان ژى قه کهن. ژبلی قی هزرى، چ هزرین دی د
سه ریڤن واندا نه بوون.

به ری ژ دارستانى دهرباز بین و بگه هنه عه ردی که قهرین
کو به ره به ره دار ژ هه ف دوور دبن و گرین ئیک ل په ی
یی دی ئاشکرا دبن، گره کی ژناڤ هه می گران ئاشکراتر
کو مینا چیا یه کییه دناڤدا و ژ بهر رکاتییا که قهرین وی و

مژداری یا چهپ و چویرین گری د گوتنی "گری
شهیتانی".

ژنشکه کیفه قیژی و هاوارین سهیر هاتنی و هندهک بهرین
کوژهک لی هاتنه باراندن، بلهز خوه قه دان و خوه ل پشت
قورمین داران قه شارتن.

به باراندن نه راوهستا هه تاکو ب ته قافی هه میا خوه
قه شارتی و ئیدی که سهک ژئ دیار نه بووی. د وی
دهمیدا، وان زانی کو ئه ف هیرشا ژنشکا قه، هیرشا هندهک
مهیمونکا بوو، دهمی ئه ف هه ر پینچ سنیله دیتین کو ب
غاردان دبن مالین وانقه دچن. ترسیان و بهرکین گووزا
هندی تی وهر دکرن. ئه ف بهرکه ژ هیژا بهران دژوارتر و
ب مه ترسیتر بوون.

سنیله مانه چهیری، دی چهوا خوه ژ قی مه ترسیا نوو
دنه پاش؟

ئوری ب قه شارتی بمیننه ل جهین خوه هه تاکو دبیته
شه ف؟ ب قی چهندی ژی، دی بیافی لیگه ریا نا دزیکه ران

ژ دهست چیت، یان ژی خوه بهرئاتافی تورپه بوونا
مهیمونکا بکهن کوچ رامن و بههانه بو نینن.

پشتی ئاکمبای ب دروستی حسابا دووری یا دناقبهرا
جهی خوه و گری ئیکیدا کری، وهسا دیت کو نه گلهک یا
دریژه. نه قجا د کارن ههمی پیکفه و بی راوهستان فی
دوورین برکهن، بهری مهیمونک هیرشا خوه یا دووی
بکهنهفه.

پشتی پسته پسته کا بلهن، هر پینچ سنبله یان بریار دا کو
پیکفه باز دهن. ئوو هوسا د هه مان وهختا پیکفه خوه
هاقیتن، دهمی مهیمونک پی هه سیاین نه و ژی ترسیان و
خوه ژسه ر چقین داره کی دهاقیتنه سه ر ئیکا دی و
بارانه کا بهرکین گووزا هندئ لی ره شانندن، لی که سهک
بریندار نه بوو. پشتی ده مه کی کورت ههمی گه هشتنه
گری ئیکی و ژبه ر غاردانی بیهنا وان چک ببوو. پشتی
بیهنا خوه فه داین. هییدی هییدی و ب هشیاری پيشفه د
چوون و ب سه ر که قرین رهش و تاری دکه فتن، هر
دهمی ئیک ب سه ر که فتبا دا هاریکاری یا بی د دویف

خوهره كهت هه تاكو نيزيكي لايي دووي يي شكهفتي
بووين، ئەو شكهفتا ل سەر گري شهيتاني.

هه مي هه قالان خوهره ل پشت كه فرهكي مهزن فهشارت،
ئاكمباي ژي تير بر بوو بهر كفاني و ژبو ههر
مهترسيهكي يي بهرههف بوو. هيدى هيدى خوهره نيزيكي
كه فري دزيكه ران دكر. چه ند ميترهكان پيشقه چوو،
كه فرهكي مهزني ب تني ما بوو كو روي ب روي بكهفته
بهرامبهري وان و دوي ده ميدي دي كفاني خوهره بلند كهت
و ههر چوار هه قال ژي ژپشتقه دي پشتهفاني و
هاريكاري يا وي كه ن. ل وي ده مي وي هزرا روي ب
روي بوونا دگهل دزيكه ران دكر، بيرا وي ل پلانا وي يا
بووري هات، ئەوا سه رنه كهفتي، چونكو دزيكه ران ريكا
خوهره گوهارت بوو. ل شوينا ريكا گشتي د ريكي چولبر
را هاتنه دگوندی دا. ئەفجا دي چ كهت ئەگهر دزيكه ران ب
هه مان ريكا بووري رهفتار كرن و ل شوينا ئەو وان
ئىخسیر كهت، ئەو دگهل هه قالين خوهره ببنه ئىخسیرين
وان.

ئاڪمباى نه هيتلا ئاشوپ و خهونين وى ببنه ئاستهنگ د
 ريكا نه نجامدانا في پلانا وى يا نوودا، بلهز خوه هاقيت و
 كهفته بهرامبهري وى كه قري دزيكه ران بريار داي كو
 تشتين خوه بين دزي ل پشت فه شيرن، لي د وى دميدا
 ئاڪمباى كه سهك نه ديت و سهر تيرا وى ب بهري كهفت.
 ما دي كيه چن، وى ب گوھين خوه ي گوھلي بووي كو
 پشتي كريارا دزي دي ل بهر في كه قري خرغه بن؟
 نه قجا كيه چووينه؟

ئاڪمباى دگل خوه دئاخفت دهمي هه قالين وى زي نيزيك
 بووين، گوته وان كو هندهك ستري و گياي و كه قرين
 بچوك ژ پشت وى كه قري مهنه هه لين. دهمي هه قالان
 نه و پوش و گيا راكرين ميناكه كي سه رسورمانهينهر
 ديتن و ب هه بيرين ل بهرامبهري وى ميناكي راوهستان.
 سنيله يان كومه كا پيستين گرانبا ديتن، كو ب ته وقايي
 هاتينه پيچان و ل پشت وى كه قري هاتينه فه شارتن،
 ههروه سا تويركه كي مشتي زينه تين زي قيني ديتن ب
 ته وقايي كر بوونه د تويركيدا. هندهك كيلين بهراز و

گورکان، دگهل دوو کیلبین عاجی د تویرکهکی دی دا د
هلوگرتی بوون.

سنیلهیان ب د لخوشی ئەو تشت خرڤه دکرن،
گهنجینهیهک دیت، پینج جارن هندی وان تشتان بوو بین
ژ گوندی هاتینه دزین، ئەو ب کۆمکرنا تشتانڤه د مژوول
بوون، دهنگی دوو کهسان هاته گوها کو دانوستاندنهکا نه
ئاشکرا دکر. سنیله نهشیان هه می تشتان بزفرینهڤه جهی
وان، بلهز غاردان و خوه ل پشت کهڤرهکی نیزیک
ڤهشارتن. د دهمهکی کورتدا، سی زهلامین ب سالوخت
دلرهق و خرابکار دیتن، ژنشکهکیڤه هه میا ئەو زهلام دیت
ئەوی بهری هه یامهکی ریکا وان گرتی و نهۆ جلیکن
سحر بهندان کرینه بهرخوه و رۆلی سحر بهندی هه کیم و
چاره سه رکار دبینیت. هه تا نهۆ ژی ملی وی بی گریدایی
بوو ژ بهر وی برینا تیرا ئاکمبای لیدای، هه کو هه ڤالین
خوه قورتالکرین.

دهمی دزیکه ر گه هشتین و پیستین گرانبا و هه ردوو
تویرکین مشت ژ تشتین دزی بین ژ گه را دووی ب
دهست کهفتین، داناینه بهر کهڤری، قیژییهکا هیدی ژ یهک

ژ وان دهرکهفت، وی دا خویا کرن کو کهسهک یی د
سامانی وان خهبتی، دهمی ههر سئیان سهحکرییه
گهنجینهیا خوه، زانین کو مروّقهک یی تی خهبتی و چ
ناژهل نهشیین وی بکهن، زیروزینهتین گرانبا ژ خهزه و
ههستیگان جوّدانه، ئەفه ژی ژ کریارین مروّقانه، نه یین
ناژهلان.

دزیکهراڼ خوه بهرههف دکرن کو ل بکهری بگهریین،
ناکمبای لی کره هاوار و خوه هاقیته سهر کهقرهکی ل
هنداڅی وان، دهستی خوه ل سهر تیری شدان و یی
بهرههف بوو کو بهردهت و ههفکا ههر کهسهکی بلقیت
بریندار کهت. ههر چوار ههقالین وی ژی ل دۆر
دزیکهراڼ خرّقه بوون و تیرین وان یین کوژهک د
ئاراستهکری بوون.

"۸"

ل ئىقارى يا وئ رۆژئ، ھەمى خەلكئ گوندى ب خەم و
كوقانىن خوەڧە د مژوول بوون. ئەوا دزىكەران لئ كرى،
نە كىم بوو. ب تئى پىنج مال تئ نەبن، وان ھزرا زارۆكىن
خوھ يىن بەرزەبووى دكرن و ھزرا سامانى خوھ يئ
ھاتىيە دزىن دكرن.

بەرى شەڧ دادەت و تارىستان ھەمى دارستانئ ڧەگريت،
ھندەك ژ خەلكئ گوندئ لومى شەش پىژنن مەرۆڧان
دیتن، د دەمەكئ كورت دا بو ئاشكرا بوو كو ھەر سئ
گەنجىن گوندى (والى و شوينكو و ئالورى) يئ دەين و
سئ زەلامىن قەيدكرى يئ ب دويف ڧە. گوندى د
راوھستاي بوون سەح د كرنئ.

لئ تئشئ سەير ئەو بوو كو نوژدارئ سحر بەند ژى دگەل
زەلامىن قەيدكرى بوو.

بهري كه سهك ژ گه نجان باخښت، خه لكې گوندى دوو
 پيژننن دى يين مروقان ديتن كو دوو تويركين مه زن يئ
 ل سهر پشستا وان، ههر دوو پيژنن ئيشاكو وئاكмба بوون.
 لى ئه و چييه ل سهر پشستا وان؟

خه لكې راوه ستاى نه دزانين كا دى چه وا قان بو يه ران
 پيڅه گريدهن. لى ب لقينه كا بله ز، ههر دوو گه نجان،
 تويركين خوه قالا كرنه سهر عهردى، هه مى خه لكې
 گوندى پيڅه هه ييرين و سهر سوړمانى گرتن.

دگه ل هه ييرين و سهر سوړمانى، ئه زمانى وان ژى هاتبوو
 گريدان. ئه وا ديتين، عهر د مشتى زيړ و زينه ت و خه ره ز
 و رستكين عاجى يين هه مه رهنك بوو، كو ب دروستى
 ژبه ر هه نگوړى يا ئيفارى هه مى تشت نه دهاتنه ديتن.

هه مى خه لكې گوندى ب سهر و سهر سوړمايڅه سه ح
 دكره ههر پينچ گه نجان - بهري ههر ئيك تشتى خوه يئ
 به رزه بوويى راکه ت، قيان بزائن كا بوچى ئه ف زه لاهه د
 گريداينه و نوژدارى سحر به ند، ئه وئ ب هه روه يى و بئ
 پاره چاره سه رييا وان كرى دگه لدايه؟!

دهمى ئىككى ھەولداى كو قەيدىن سحر بەندى قەكەت،
ئاكىباى لى كره قىژى كو نه قەكەت، ھەميا سەح دكره
ئاكىباى كو قى پرسى بو شروقه بكەت.

ھندەك كەس ھەبوون ژقى كرىارى (قەيدكرنا سحر بەندى)
بىزار ببوون و بەرى ئاكىبا چىروكا قان دزىكەران ب تىر
و تەسەلى بو بىژىت. ژ وىرى چوو بوون.

"۹"

ئاكمباي چيروكا دزيكه ران فه گيتر، كا چهوا ل سهر گري
شه يتاني ته كيبرا خوه كر بوون كو ههر چوار گوندين
مابوي و شاكبوي و تيجاني و لومي بدن، ههروه سا بو
روه نكر كا چهوا پلانا دوور كرنا خهلكي ژ مالين وان ب
جهئينا و ل روژا نيقرؤ دزيا مالين فان هه رچوار گوندان
كرن. ده مي ئاكمباي چيروك ته فاڤكري، هندهك زه لاما
دزيكه ر گرتن و برن ب قورمين دارانقه هه تا سپيدي
گريدان، هندهك هنارتنه وان هه رسي گوندين دي ژي كو
بهين و سهك هه نه مال و ساماني خوه، دا بزائن كا ئه و
نوژداري سحر بهند د هه مان روژدا چوويه نك وان ژي
يان نه؟

بهري خهلك فه ره فن، پيره مي ره كي ب دهنگه كي بلند گازيكر
كو هه مي ساماني فه گه راندي بهنه د په رسگه هيغه و
ده مي خهلكي گوندين دي ل روژا پاشتر دگه ن، دال
سهر خودانين وان به لاقكه ن.

ٺاڪمبا و هه ٺالين خواه (ٺيشاڪو و والي و ٺالوري و
 شوينڪو)، ل خه لڪي دنيرين و نه دشيان چ بڪه ن. چونڪو
 زهلام و مه زنين وان دي برياري دنن كا چهوا مالي
 قه گهراندی دابه شڪهن و كا چ سزا بدهنه بهر دزيڪهران.
 لي هه لويستي هندهڪ زهلامان كو دڙي گريدانا نوڙداری
 سحر بهند بوون و ڙ ويڙي چوو بوون، سه رنجا ٺاڪمباي
 راکيشا و هزرڪر كو دبیت هندهڪ بويه رين دي بين
 ڙنشڪا قه ب قهومن.

دگهه ل خواه برياردا كو هه تا سپيدي زيڙه ٺاني يا دزيڪهران
 بڪهت، لي خواه قه هيتلا هه تا شيفي دگهه خيزانا خواه
 دخوت و پشتي هه مي دنفن، ب دزيڪيه دي ڙناف نفينين
 خواه ده رڪه ٺيت و دي هيت بهر دزيڪهران. ب راستي ڙي،
 ل ده مي شيفي ٺاڪمبا دگهه خيزانا خواه بوو. هه مي
 دڪه ي فحوش بوون و شه هنازي ب جرعت و زيڙه ڪيا وي
 دڪرن كو سه ده مي سه ره ڪي رزگار ڪرنا گوندي بوو ڙ
 گهلهڪ دزي و خرابيا.

پشتي دوو ده مڙميران ڙ سوجه تي، هندهڪ هه فسويين
 وان ڙي هاتنه سه ره داني و دڪار ل ٺاڪمباي ڪرن كو

چيروکا خوه بو قه گيريت، وان ئەف چيروکا په هله وانی يا
 ئاکمباي ژ گوندييان بهيست بوو، د ثيان ژ دهقي وی ب
 خوه گوھلی ببن، ئاکمبا ژي نه شيا داخوازا وان ره تکهت،
 خوه دیت یی دناف کومه کا دهر و جيراناندا، هه می یی ل
 هيقیي کو ئاکمبا بو وان به حسی خوه بکهت. ئەوی ژي ب
 دريژی به حسی پلان و ميړانی يا خوه کر و پشتی
 چيروکا خوه ته قاف کری، ئەوین ل ويړی پرسيار ژي
 دکرن و وی ژي به رسفا وان ددا.

پشتی بيتهنه کی پالا خوه دا ديوارى کولکی و باوشک ئينانه
 خوه، وه سا ديارکر کو خه وای يا دهيت، چونکو د قی
 روژيدا گه له ک وهستيا بوو.

ئەف پلانا وی يا سفک سه رگرت، هه قسوی و جيرانان
 روخسه تا خوه خواستن و دهرکه فتن، پاشی خيزانا وی
 ئیک ل دویف ئیکی رابوون و چوون نخستن. ئاکمبا ژي
 رابوو، چوو د ژوورا خوه قه و خوه کره دبن نقينانقه.

پشتی بيتهنه کی کو نيزیکی ده مژميره کی بوو، هه می
 نخستن. ده می پشتراست بووی کو که سه کی هشیار نينه،

هیدی ژناف نقینین خوه دهرکهفت و مینا سفورهی ب
سفکی ژ دارئ هاته خوار و بلهز چوو وی جهی دزیکه
لی گریدایی، دهمی نیژیکی قورمین دارقهسپان بووی.
وهکی پیژنین دریژ د هاتنه پیش چاڤا، قیژییهکا هیدی ژئ
دهرکهفت، ئەوا وی هزر دکر ئەو قهومی بوو، ههردوو
دزیکه ب قورمین داراڤه دیتن و نوژداری سحرهه
رهقی بوو، ئیکی قهیدین وی قهکر بوون.

ئاکمبای باوهر ژ ههستیکرنا خوه دکر، دهمی وان
زهلامان خوه ژ قهیدکرنا نوژداری سحرههه ند هرازی و
بیزارگری، ههستیکر کو دی لی قهگه رن و دی قهیدین
وی قهکن. ئەگه خیزانا وی و میهقانین وان دکار لی
نهکر با کو سوحهتا خوه بو بکهت، نهو ژمیژه ل قیره با
و نه دهیلا کهسهک قهیدین وی سحرههندی قهکهت.

لی ئەوا بووی.. بوو، مادهم هیشتا دهسپیکا شهقنیه
ههرتشتهک دی وهکو خوه زفریت.

ئاکمبای ئەقه د دلی خوهدا گوت و قهگه راقه کولکی خوه.
جهریفکهکی بچووک هلگرت و بلهز زفریقه. هزرهکا سهیر

د مه ژبې ويدا د لقلقى. بهرى ههمى تشت ژ دهستان
دهرکه ښت، د ثيا نه نجامدهت. هزر کر کو هر چوار
هه قالين خواه ژى پشکدار کهت، لى دم ب سهرقه چوو
بوو. دى خواه شيت ټاگه هدارى يا وان کهت و نهو دى
خواه شين ژ مالين خواه دهرکه ښن؟ نوو دبیت نهو ههمى
دنستى بن، نه قجا يا باستر نهوه کو ټاکمبا ب تنى بچیت
و هزرا خواه ب جهينیت.

ب قى چهندي ژى، د وى شهقا تاريدا... ټاکمبا ژ گوندى
دهرکه فت و دناڅ دارستانى را بهرف جهه کى بهرنياس د
چوو. ل گورهى قى هزرى و ټان گريمانان ددا رى و هزر
دکر کو دى تشته کى دهسنيشانکرى قه وميت.

"۱۰"

دی پیچه کی به حسی وی زهلامی خرابکاری رولی
نوژداری سحر به ند گیزی کهین، کو خه لکی گوندی لومی
بی پاره چاره سهر دکرن و جهی ره زامه ندییا خه لکی بوو.
لی نه گهر خه لکی زانی با کو نه و دهرمانین وی ددانه وان،
د نه رزان و بی مفا بوون و ل گوره ی گیلوی خوه ل سهر
به لاف دکرن، نه ف ره زامه ندییا وان دا بیته که ربو کین و
نه رازی بوون.

لی نه و بووی به روفاژی فی چندی بوو. هندهک
نه خوش ب دهرمانین وی ساخ بوون و هندهکان ژی چ
نه خوشیین ژ راستی لی نه بوون، نه فجا دهمی سحر به ندی
نوژدار دهرمان د دانی، و هسا هزر دکرن کو ب دهرمانین
وی ساخ بووینه. ب فی چندی ژی، دهمی وان زانین کو
ناکمبای و هه قالین خوه نه و بی گرتی و ب دزیا گوندی
گونه هبار دکهن، که ربین وان فه بوون و د دلی خوه دا
بریاردان کو وی سحر به ندی قورتالکهن، خو نه گهر بیته

ئەگەر ئى پەيدا بوونا شەرەكى ناخۆيى ژى دناقبەرا وان و
زەلامىن دى يىن گونىدا. ب راستى ژى، وان سحر بەند
قەكر و قورتالكر. دگەل دەر كەفتن ھە تاكو ژ گوندى دوور
كرين، داکو ژ سەلامەتيا وى پشتراست ببن.

دەمى وان سحر بەند ھىلاى و زفرىنەقە، ئەو ل بەر قورمى
دارەكى روونشتە خوار و ھزرا خوە د ھەردوو ھەقالىن
خوە يىن گرىدايدا دكر. ھەقالىن وى بى زىرەقان ماینە
دناف تارىستانا دەوروبەرىن گونىدا. دگەل خوە د ئاخفت
و مينا گازندەيان ژ خوە دكرن:

- ئەرى ما دبىت ئەف زەحمەتە ھەمى ب ئاقىدا بچىت؟ د
چاف نقاننەكىدا ئەف خزىنەيە ژ دەستى مە بچىت.
ھندەك زاروك ژ مە بستىن! ئەرى ما دروستە ئەز قى
خزىنا گرانبا ھىلم و بچم؟ ما چ ھەولدانىن زفراندنا
خزىنى نەكەم؟ پاشى ما دى چەوا ھەردوو ھەقالىن خوە
ھەتا سپىدى ھىلمە ل بەر گەفین مرنى؟ ما كى دبىژىت
ھەتا سپىدى دى ب سەلامەت مینن؟ ئەو د گرىداينە و
دبىت مارەكى ژەردار يان دوو پشكەك پىقەدەت. دبىت
ژى ئازەلەكى كووشى ھۆف ھىرشكەتى!...

نه.. نه، فہرہ نہو ٺہز بچم ھہ ٺالین ڇوہ رزگارکھم و ٺہو
مالی کریبہ د پھرسگہ ھیتھہ ٺہگہ رینم. من گوہل وی
پیرہمیڙی ببوو، داڇواز ٺ گونڊیان دکر کو ھہ تا سپیدئ
بکہنہ د پھرسگہ ھیتھہ.

روٺ ب سہلامہ تی ل سہر گونڊی لومی نا ھہ لیٺ. پشتی
ھینگی ٺی دئ سزایہ کئی دٺوار دھینہ بہر وان، دئ زانن
کو ٺہگہ ریانان من د ٺی شہ ٺا تاریدا نہ ٺ بہر ھہردوو
ھہ ٺالین من ب تنیئہ. خہلکی لومی ٺہوی ل سہر داران
ٺٺستی، دئ زانن کا دئ چ ب سہری ھیت. بہری پی یین
وان بگہنہ سہر عہردی، دئ ٺاگر وان ب دارٺہ سوٺیٺ.

د وی دھمیدا، ٺہوی سحر بہند چارہ کا دی زٺریقہ گونڊی
لومی. ھندہک ھزین رہشتر ٺ یین بہری د سہریدا د
لٺلٺین، بریارا ڇوہ دا بوو کو ٺی جاری گونڊی نہ ھیلیت
ھہ تاکو ویٺان دکہت. بی ھشیاری دٺاف دارستانیدا ب
ریقہ دچوو، ٺ چ تشتان نہ د ترسیا، چونکو ھزر دکر کو
ھہمی کہ سان جرعہ تا وی نینہ کو ب شہ ٺ دہرکہ ٺن و
دٺاف دارستانیدا ب ریقہ بچن. ھہردہمی ٺاٺہلہ کئی ھوٺ
بھیٺ، دئ زوو بینیت، چونکو ٺاٺہلین ب شہ ٺ دہرکہ ٺن

چاڦين وان وهكو پهلين ٺاڱري دبرسقن. ب تني ٺهگر
 ٺاڙههڪي نفستي بيت و ٺهو پي لي بنيت، دي ٺازرينيت. لي
 چ ٺاڙهلين هوڦ ب شهف نا ٺفن، ٺهڦجا ٺهگر پيچهڪي يي
 هشار بيت، چ ب سهري نا هيت. ٺهوي سحر بهند ڦي
 راستي باش دزانيت، لهوا بلهز دچوو، دا زوو ب ههڦالين
 خواه و گوندي را بگههيت، بهري ٺاڙههڪي هوڦ
 هيرشڪهته ههڦالين وي. ٺهڦجا د دهمهڪي ڪورت دا
 گههشته پهرئ گوندي. عهردهڪي فرهه و دارين مهزن لي
 بوون، ڪولڪين گونديان ل سهر وان دارين مهزن بوون.
 ٺهڦجا ٺهوي سحر بهند خواه هشارتر لي ڪر، نهڪو
 پيره ميرهڪ يان پيره ٺنهڪا هشار وي ببينيت.

دهمي نيزيڪي پهرسگههين بووي ڪو پيچهڪي ٺ گوندي يا
 ڦهدر بوو، زهلامهڪ ديت بڦرهڪ د دهستاندا بوو، ٺ وان
 بقران بوو يي دشيت سهرئ گايهڪي ب ليدانهڪي ٺيڦه
 ڪهت. ب ڦي چهندي ٺي پشتراست بوو ڪو ٺهو مال ههمي
 يي د پهرسگهههڦه. ههبوونا زيڙهڦانهڪي د ڦي دهمي
 شهڦيدا، گروڦهڪي بنبره ڪو مال يي د پهرسگهههڦه.

بۆ ماوی دهمژمیره کی یان دووان دویفچوونا وی
 زیره قانی دکر، به لکو ب وهستییت و بنقیت. لی ئه و
 زیره قان یی پهیت و هشیار بوو، هندهک جارن ژی دا ل
 دۆر په رسگه هی زقریت، داکو بزانییت کا دهرگه ههمی
 گرتینه یان نه، ههروهسا چافی وی لی بوو کو چ دزیکه
 ژی نیزیک نه بن.

وهسا دیاره کو شهف گه لهک دریژ بوو، که سهک نه شیت
 خوه ل بهر سحرا نفستنی راگریت. زیره قانی پی یین خوه
 دریژکرن و پشتا خوه دا دیواری په رسگه هی و که فته د
 خه وهکا کووردا. دهمی سحر بهندی دز پشتراست بووی
 کو زیره قانی چ هه قبهندی ب خزینی و په رسگه هی قه نه مایه
 و نهۆ یی خه ونین خو ش دبینیت. سحر بهند ب هشیاری و
 ههروه کو پلنگه کی برسی ل دویف نیچیرا خوه دچیت،
 دربه کی بهزل پاتکا زیره قانی دا و نه هشکر. د دهمه کی
 کورت دا ههردوو تویرکین مشتی تشتین گرانبها ل پشتا
 دزیکه ری بوون و ژ په رسگه هی دهر دکهفت. نهۆ ژی دوو
 تشت مان؛ ئه و ژی ئه ون کو ههردوو هه قالین خوه یین

گریدایی رزگارکعت و پاشی سزایه کی دژوار بده ته بهر
گوندى لومی.

بیهنه کی هزرین خوه کرن. د پرانی یا جاراند، دزیکه
هزرین خوه دکهن و پلانین دزیکه ران دادن، داکو بی
هه ژى قى نا قى بیت. ئەقجا فه ره کول دویف ره وشت و
لوژیکا دزیکه ران رهفتاری بکعت. ما دم ههردوو تویرکین
مالی قینه، ما چ بها ژبو هه قالینی دمینیت؟! زیده باری قى
چه ندی ژى، رزگارکنا ههردوو هه قالان، دی زیانه کا
مه زن ب بهر ژوه وندا وی یا که سوکی ئیخیت. ما ژى
ناخوازن کو دهسکه فتییا دابه شکهن؟ ما ئەف ماله دی بو
وی ب تنی بیت؟! هه میا پیکفه بی ژ چوار گوندان دزی و
هه می پیکفه تییدا شه ریکن. ئەقجا نه علت ل هه قالینی بن،
ما دزه کی وه کو وان دی چ ئەختوباری قى بیت؟!

سحربه ندی ئەف گوته د دلی خوه دا د گوتن و سزادانا
گوندى ژبیر کر یان ژبیرا خوه بر، چونکو ئەف سزادانه
ژى د بهر ژوه وندا ویدا نینه. دوور نینه ناگر هنده کان
هشیار کعت و ئەفه ژى بیته ئەگه رى هندى کو وی بیین
و ددویف را ببه زن. ژبه ر قى چه ندی هه می پلانین خوه

هیلان. خو ئەگەر هەر دوو یێن دی رزگار ببن ژى، نزانن
كو وى مال یى برى، چونكو كهسهكى ئەو نه دیتی یه.

ل فهگهريانى رىكا وى دريژتر بوو، نهمازه دوو تویرك ب
پشتیفته بوون. زیدهبارى قى چهندى ژى، هۆفكه ب دویف
فه بوو، ل دهرفتهكهى دگهريا كو هیرشكهتى. دهنگ و
نرینا هۆقى ژ لایى راستیفته دهاتى. وى ب لایى چهپیدا باز
ددا، ژلایى چهپیفته دهاتى، وى لا ددا لایى راستى، ههتاكو
هۆقى ئەو برییه سهر هندهك رىكىن نه ل هزرا وى. لى
خه م ناكهت پشتى دهمهكى كورت دى رۆژ ههلیت و بو
وى یا گرنگ نا بیت كا رىكا خوه چهوت كرییه یان نه، ل
سپیدى وى چهوا بقیت دى وهسا بادهت، هه مى رىكىن
دارستانى كت كته دزانیت.

ژبهه بارى خوه یى گران، راوهستا دا بیهنا خوه فهدهت.
ل دۆر خوه دزقرى، چ چاقین گهش و بریسقه دار دناف
داراندا نه دیتن. ئەگهه هۆف ب دویف ویفه با، دا چاقین
وى یێن بریسقه دار بینیت. ئەقجا بوچى دهرناكه قیت؟ ما
دبیت ئەفه وههه بیت؟ ما دى چهوا وههه بیت؟! ئەف
دهنگى مینا نرینا شیرى ب بهردهوامى یى دهیتى! ژ نوو

ترس که فته دلج دزیکه ری، ئەو غەدر و ھوڤاتییا شیریی
دزانیت، د چاف نقاندنەکیدا دشییت خوە ب سەردادەت و
وی تی ببەت.

دەمی ل ھەمی لایین خوە نیروی و چ شینوارین چافین
شیری نە دیتین، پیچەکی بیھنا وی ھات. لئ ھیشتا ب ری
نەکەفتی ئەو نرینا ب ترس جارەکا دی ھاتە گوھان،
ھەرودەکو ل پشت وی. ب ترس و لەرزفە خوە ھاڤیت و
ھند خوە دیت یی کەفتییە دناڤ کوورکەکا کووردا،
ژنشکەکیڤھ کۆمەکا بەر و ئاخج لئ ھاتنە باراندن، ئەو
دریژ بوو دناڤ کوورکیدا و ھەردوو تویرک کەفتنە سەر
و ددانین گران یین فیلی ب سەری کەفتن، چ نەما بوو
سەر لئ بشکیت. پشتی ھینگی بیدەنگییە ک کەفتە وی
جھی. ئەوی دزیکەر ھەست پیکر کو تشتەکی پئ ل گیا و
چقین داران ددانیت و دبن پیاڤە یی دشکین. وەسا ھزر
کر کو گوھ ل پستە پستەکی بوو، پاشی جارەکا دی
بیدەنگیی داداڤە سەر جھی.

"۱۱"

روژەکا نوو ل سەر گوندی لۆمی هەلات، ب بۆیە رهکی نووڤه، کو کهسهکی چ حساب بۆ نه کر بوو. هه والی رهڤینا نوژداری سحر بهند بلهز دناڤ گونیدا به لاف ببوو، خه لک ل دۆر زیره قانی ره بهن خرڤه ببوون. هیشتا ئاگه ه ژخوه نه بوو، خوینا هسک ب دیم و هه فکا ویڤه بوو. بۆ خه لکی ئاشکرا بوو کو جاره کا دی تویرکین سامانی گوندی هاتینه دزین. ئه قجا نهۆ دی چ که ن؟

پشتی پشتراست بووین کو ئه و نوژدار سحر بهنده کی دره وین بوو، ئه و بوو ئه ف کریاره هه می کرین. ده م ب سه رڤه چوو بوو، گازنده ژ ی بی مفانه. ئه وین سحر بهند شه کری و رزگار کری د مه نده هۆش و هه ییری بوون. شه رم ژ خوه دکرن، نه مازه ئاکمبا ژ ی دناڤ واندا ب بیدهنگی بی راوه ستایی بوو. وی ل ده سپیک ئاگه هدار کر بوون و گۆت بوویی، ما دی نهۆ چ تشتی دی بیژیته؟

وی چیرۆک هەمی ب تێروته سه‌لی بۆ گۆت بوو، مالی
وان ب دزیکه‌ریڤ قه‌یدکریقه بۆ زفراند بوو.

ما زه‌لامین گوندی دی چ دی ژێ قیت؟

ئاکمبا هەر یی بێده‌نگ بوو هه‌تا کو زه‌لامین که‌ر بقیه‌ بووی،
بێده‌نگ و ته‌نا بووین، خوه‌ ل هیقییا زه‌لامین خودان
سه‌ر بۆر و رووسپی بین گوندی گرتن کا دی چ بریار
ده‌ن، یان ژێ دا جاره‌کا دی ددویف را بچن کو قی جاری
ته‌عدایی یا ل زی‌ره‌قانی ژێ یا کری کو گونه‌هه‌کا دییه‌ ل
سه‌ر گونه‌هین وی زی‌ده‌ بووی.

د وی ده‌میدا، ئاکمبا چوو دناف زه‌لاماندا و دنیقه‌کا واندا
راوه‌ستا، ده‌ستی خوه‌ بلند کر کو روخسه‌تا ئاخفتنی
بده‌نی. هه‌میا سه‌حکه‌ ئاکمبای و ری دایی کو باخفیت.
هه‌رچوار هه‌قالین وی و خیزانا وی و هه‌می ئه‌وین دوه‌ی
ب شه‌قی گوهداری یا وی کرین، ئاکمبا دیت. ل هیقیی
بوون تشته‌کی بیژیت، بیگومانه‌ کو دی پیشنیازه‌کا نوو یا
چالاک بیژیت کا دی چه‌وا دزیکه‌ری گرن.

بیده‌نگیا ئاکمبای دريژ بوو، چافه‌رييا بين دی ژى دريژ
بوو، چ نه‌ما بوو ب ڤى گه‌نجى زيره‌ک و ڤى ره‌فتارا مينا
يا پيره‌ميړان بکه‌نن، لى ژنشکه‌کيفه ئاخفت و گوت:

- نه ترسن... دزيکه‌ر نه ره‌ڤييه!

هه‌مى ب ڤى گوتنى مه‌نده‌هوش مان و گه‌له‌ک که‌سان ژى
باوهر نه‌کرن، پشتى بیده‌نگى و هزرکرنه‌کا کوور،
هنده‌کان ترانه ب ڤى ئاخفتنى کرن.

رووسپيى گوندى گوتى:

- ئاکمبا... ئە‌ڤه تو چ ديژى؟! دزيکه‌رى قه‌يدىن خواه بين
ڤه‌کرىن و هه‌روه‌کو تو دىنى زيړه‌ڤان يى که‌فتييه به‌ر
ده‌رگه‌هى په‌رسگه‌هى. ده‌رگه‌ه يى ڤه‌کرييه و چ مال
نه‌مايه تيڤه. ئە‌ڤجا مه‌رهما ته چييه، ده‌ما تو ديژى
دزيکه‌ر نه ره‌ڤييه.

ئاکمبا جاره‌کا دی بیده‌نگ بوو، گرنژينه‌کا مژدار ل سهر
ليڤين وى هاته نه‌خشاندن، پاشى ب به‌راهييا زه‌لامان
که‌فت و گوتى کو ددويڤ را بچن. ئاکمبا دناڤ گه‌له‌ک

چەپ و چویرین دارستانی را د بۆری و کۆمه‌کا ژن و
زەلام و زارۆکان ب دویف قە بوون. کەسەکی نەدزانی
دی وان کیفە بەت و وی چ ژ قی چەندی دقیت؟

ژنشکەکیقە ل ھنداڤ خەفکەکا کەقن راوەستا، کو زەلامان
ژبو نیچیرکنا ئاژەلین ھۆڤ چیکر بوو. دەمی ھەمی
دگەل وی راوەستاین، ب تبالا خوە ئیشارەت کرە
کوورکی. دەمی ھندەک کەس چووینە ھنداڤ کورکی، ئەو
میناکی سەیر دیتن. نوژداری سحر بەند ب ترس و لەرزقە،
مینا خەزالەکا بریندار یی روونشتی بوو. دزیکەر کەفت
بوو دخەفکیدا.

وان ب کەیف و شادی بەرەف گوندیقە دکیشا، پشتی کو
ب وەریسەکی ئەو دگەل ھەردوو تویرکانقە کیشایە
دەری. ئوو دەمی گەھشتینە گوندی، وی پیی خوە ددویف
خوەرا دکیشا، چونکو ژبەر کەفتنا د کوورکیدا و بەرین
ئاکمبای تیوەرکیرین، بریندار بیوو.

گوندییان ئاکمبا ب دەست ھلگرت بوون و دانا بوونە سەر
قلیقلدانکین خوە. دەمی ھەرسی دزیکەر ئیناینە دەف ئیک

قه‌یدین وان ب دژواری شداندن و زیره‌قان دانانه بهر.
پاشی هندهک که‌سین دی هنارتنه گوندین ده‌وروبه‌ر دا بۆ
قه‌گیرن کا ب دروستی چ قه‌ومی بوو.

د وی ده‌میدا، کۆمه‌کا گوندییان ل دۆر ئاکمبایی په‌هله‌وانی
گه‌نج خرڤه‌ ببوون، دا بۆ وان چیرۆکا خوه‌ یا راهیلانا ب
دویف دزیکه‌ریڤه‌ بیژیت، کو ب شه‌ف و ب دزیکه‌ ل
دویف چوو بوو. هه‌روه‌سا بۆ وان به‌حس دکر کا چه‌وا
نرینا شیران ژ خوه‌ د ئینا هه‌تاکو به‌ری وی دایه‌ وی
کوورکی. د وی شه‌ڤیدا، ئاکمبای ئه‌و کوورک کوورتر لی
کر بوو. پاشی چق و گیایی ه‌شک رادا بوو سه‌ر، داکو
دزیکه‌ر بکه‌فته‌ تیدا و نه‌ شیت دهرکه‌ڤیت، هه‌تاکو سپیدی
زه‌لامین گوندی د هه‌واری ده‌ین. ب قی چه‌ندی، ئاکمبای
بۆ جارا دووی ژی گوندی خوه‌ ژ پلانین دزیکه‌ران رزگار
کر و که‌یفا هه‌می گوندییان پی هات، له‌وا ناڤی وی کرنه
په‌هله‌وانی گه‌نج.

چیرۆکا قی په‌هله‌وانی گه‌نج، رفیشته‌ بۆ رفیشته‌ ده‌اته
قه‌گوه‌استن.

